Procedurehandboek

–

Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties

–

Versie: februari 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Inleiding 4
1. Normalisatie 6
1.1 Inleiding 6
1.2 Doel 7
1.3 Werkwijze 7
1.3.1 Werkverdeling secretariaat NEN en NOC*NSF 7
1.3.2 Structuur 7
1.3.3 Vergaderingen 10
1.3.4 Scope van de NOC*NSF-werkgroepen 11
1.3.5 Communicatie 12
1.3.6 Deelname Kwaliteitszorgsysteem 12
1.3.7 Procesafspraken 12
1.3.8 Evaluatie 14
2. Een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer 15
2.1 Keuze sportvloer 15
2.1.1 NOC*NSF Sportvloerenlijst 15
2.1.2 Keuzefactoren 15
2.1.3 Bouwprocedure (nieuwbouw, ombouw, renovatie) 16
2.1.4 Sportvloertype 17
2.1.5 Status sportvloeren op de NOC*NSF Sportvloerenlijst 18
2.1.6 Hoe komt een sportvloerconstructie op de NOC*NSF Sportvloerenlijst? 19
2.1.7 Afvoer sportvloerconstructies op de NOC*NSF Sportvloerenlijst? 22
2.2 Registratie- en beoordelingsproces 23
2.2.1 Processtappen 23
2.2.2 Projectregistratie 25
2.2.3 NOC*NSF erkende test- en/of keuringsinstituten 26
2.2.4 Werkwijze bij keuring 28
2.2.5 NOC*NSF/sportbond certificaat 32
..... 32
3. Financiën 33
3.1 Aandachtsgebieden 33
3.2 Financieringsbronnen 33
3.3 Budget voor onderzoek en innovatie 33
3.4 Handboek Sportaccommodatie 34

3.5 Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem 35
4. Communicatie 37
5. Bijlagen 38
Bijlage 1 – NOC*NSF-normcommissie 39
Bijlage 2 – College van Deskundigen 41
Bijlage 3 - Werkverdeling werkgroepen 43
Bijlage 4 – Eisen keuringspersoneel 45
Bijlage 5 - Modelovereenkomst NOC*NSF en test- en/of keuringsinstituten 46
Bijlage 5.1 - Het Keurmerk 50
Bijlage 6 – Keuringsprocedures 51
Bijlage 7 – Procedure aanleg sportconstructie - Atletiek 93
Bijlage 8 – Definities 96

Inleiding

In Nederland staat de kwaliteit van aanleg van sportvloeren en sportaccommodaties al jarenlang op een hoog niveau. Dit is het resultaat van structurele aandacht voor en samenwerking op dit onderwerp door de belanghebbende en andere betrokken partijen, te weten:

1. (toekomstige) eigenaren en gebruikers, tevens opdrachtgevers;
   - gemeenten (al dan niet vertegenwoordigd door de VSG);
   - verenigingen en sportbedrijven (al dan niet vertegenwoordigd door de bonden);
2. leveranciers/producenten en aannemers (al dan niet vertegenwoordigd door de BSNC);
3. adviseurs;
4. test- en keuringsinstituten.

De wijze waarop wordt samengewerkt en de gerelateerde afspraken die in dit verband zijn gemaakt, zijn vastgelegd in het 'Procedurehandboek Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties' (hierna: 'Procedurehandboek'). De resultante van deze samenwerking, te weten de afgesproken normen, alle goedgekeurde sportvloerconstructies en alle gecertificeerde sportvloeren en -accommodaties, staan op de NOC*NSF Sportvloerenlijst vermeld.

Het uiteindelijke doel van het 'Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties' (hierna: 'Kwaliteitszorgsysteem') is het realiseren van kwalitatief goede en veilige sportvloeren en sportaccommodaties voor eigenaren van sportvelden en de sporters die er gebruik van maken. Deze sportvloeren en -accommodaties dienen na aanleg, ombouw, renovatie of herkeuring tenminste te voldoen aan minimale eisen met betrekking tot sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid.

De eigenaar en beheerder van het Kwaliteitszorgsysteem is sportkoepel NOC*NSF, belangenbehartiger van de betrokken sportbonden. In die rol treedt NOC*NSF op als initiator en facilitator bij het onderhoud en de doorontwikkeling van het systeem én bij het registratie- en beoordelingsproces van sportvloeren en –accommodaties met NOC*NSF/sportbond certificaat. Om de kwaliteit te kunnen borgen hanteren sportbonden dit certificaat als minimale randvoorwaarde voor het spelen van competitiewedstrijden en toernooien georganiseerd onder auspiciën van de betreffende sportbond. Tevens voert zij het secretariaat van de NOC*NSF-normcommissie en inhoudelijk werkgroepen als onderdeel van de normalisatie.

Leeswijzer
In het voor u liggende Procedurehandboek worden de verschillende procedures en structuren binnen het Kwaliteitszorgsysteem toegelicht aan de hand van de onderstaande hoofdthema's:

1. Normalisatie
2. Een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer
3. Financiering
4. Communicatie

Normalisatie (hoofdstuk 1) is het proces hoe NOC*NSF-normen voor sportvloeren en sportaccommodaties tot stand komen en worden onderhouden. Het tweede hoofdstuk 'Een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer' licht toe met welke keuzefactoren een opdrachtgever rekening kan houden om tot een potentieel geschikte sportvloer te komen en wat de verschillende stappen zijn binnen het registratie- en beoordelingsproces om te komen tot een NOC*NSF/sportbond certificaat. Hoofdstuk 3 'Financiering' beschrijft een aantal structurele aandachtsgebieden, welke ervoor zorgen dat de afspraken, procedures en systemen binnen het Kwaliteitszorgsysteem worden

bewaakt, onderhouden en doorontwikkeld en welke financieringsbronnen dit mogelijk maken. Het laatste hoofdstuk, 'Communicatie', gaat in op hoe u op de hoogte kunt blijven van alle gerelateerde zaken omtrent het Kwaliteitszorgsysteem. De NOC*NSF Sportvloerenlijst is het platform waarop alle relevante informatie te vinden is.

Wijzigingen Procedurehandboek
Aanvullingen en wijzigingen op deze procedure en opneming daarvan in dit Procedurehandboek komen tot stand na goedkeuring door het College van Deskundigen (bijlage 2) en accordering door het bestuur van NOC*NSF, waarna daarvan mededeling wordt gedaan in de eerstvolgende Algemene Vergadering van NOC*NSF. Bij situaties, zoals tegenstrijdigheden, zijn de huidige beschrijving binnen dit Procedurehandboek, leidend.

Klachten
Belanghebbenden met klachten over procedures en/of beslissingen gerelateerd aan het Kwaliteitszorgsysteem, worden door NOC*NSF doorverwezen naar de betreffende vertegenwoordiger binnen het College van Deskundigen. Het College van Deskundigen bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit de markt, gemeenten en sport. Met betrekking tot bouwconflicten kan er contact worden opgenomen met de Raad van Arbitrage voor de bouw (www.raadvanarbitrage.nl). Iedereen die een bouwgeschil heeft, kan dat aan de Raad van Arbitrage voorleggen, mits de andere partij bij dat geschil het daar mee eens is. Meestal is dit al in de overeenkomst of algemene voorwaarden vastgelegd. Als dat niet zo is dan kunnen partijen het alsnog samen (schriftelijk) afspreken.

De betrokken partijen realiseren zich dat Kwaliteitszorg ingewikkelde materie is, zeker voor partijen die hier sporadisch mee te maken krijgen. Er is getracht om alleen relevante informatie te beschrijven en deze zo overzichtelijk mogelijk te presenteren. Mocht u echter vaststellen dat er verbeteringen mogelijk zijn of vragen hebben, dan kunt u hiervoor contact opnemen met NOC*NSF via accommodatiezaken@nocnsf.nl.

1. Normalisatie

1.1 Inleiding

Het borgen van processen behorend bij de kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland, zorgt er voor dat sportvloeren en sportaccommodaties na aanleg, ombouw, renovatie en herkeuring voldoen aan bepaalde minimale eisen, welke door de betreffende sportbond en overige belanghebbenden worden geformuleerd. Deze minimale eisen zijn onder te verdelen in materiaal-technische, constructie- en sporttechnische eisen, die door de georganiseerde sport noodzakelijk worden geacht om de kwaliteit en veiligheid van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland te borgen. Deze minimale eisen kunnen worden vastgelegd in NOC*NSF-normen. Indien de eisen niet kunnen worden vastgelegd in NOC*NSF-normen, worden deze omgeschreven tot richtlijnen of reglementseisen vanuit de sportbonden.

Dit hoofdstuk beschrijft de procedure hoe NOC*NSF-normen voor sportvloeren en sportaccommodaties tot stand komen en worden onderhouden. Dit proces wordt ook wel 'normalisatie' genoemd. Binnen dit proces maakt NOC*NSF gebruik van een werkgroepenstructuur (hierna: ook 'WG'), bestaande uit de NOC*NSF-normcommissie sportvloeren en sportaccommodaties (WG 1) en meerdere inhoudelijke werkgroepen (WG 2 t/m WG 11, zie paragraaf 1.3.2). In de beschrijving van de scope van de werkgroepen wordt duidelijk op elke sportvloeren en sportaccommodatie het normalisatieproces betrekking heeft. De NOC*NSF-normcommissie voert de besluitvorming voor het vaststellen van nieuwe en herziende NOC*NSF-normen of het verwijderen van verouderde NOC*NSF-normen op basis van adviezen en werkzaamheden van de inhoudelijke werkgroepen. NOC*NSF voert het secretariaat van de hierboven beschreven normcommissie en werkgroepen. De belangen vanuit de markt, gemeenten en sport worden binnen de werkgroepenstructuur behartigd door een vertegenwoordiging van sportbonden, gemeenten, aannemers, leveranciers, adviesbureaus, brancheorganisaties, onderwijs en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten.

Om een goede aansluiting te hebben bij de Europese normen (NEN-EN) is NOC*NSF één van de leden van de NEN-Normcommissie Sportvloeren. Daar waar nodig vindt er ook met de NEN-Normcommissie Verlichting en NEN-Normcommissie Sportartikelen afstemming plaats. NEN en NOC*NSF opereren los van elkaar, maar maken zoveel mogelijk gebruik van elkaars kennis en kunde. Binnen deze normcommissies worden relevante Europese ontwikkelingen besproken. De leden van de NEN-Normcommissie sportvloeren behartigen gezamenlijk de Nederlandse belangen binnen het Europese comité voor normalisatie (hierna: CEN), waar de Europese normen worden vastgesteld die geldig zijn voor alle Europese lidstaten. Het NEN-bureau/de NEN-secretaris heeft hierbij een ondersteunende rol, bijvoorbeeld door zelf vergaderingen bij te wonen, of door Nederlandse experts af te vaardigen om namens Nederland deel te nemen aan Europese vergaderingen. Daar waar Europese normen relevant zijn voor Nederlandse sportvloeren heeft NOC*NSF samen met de betreffende voorzitters een afstemming met de betreffende NEN-Normcommissie. Afhankelijk van de mate van relevantie en de benodigde actie, wordt besloten hoe de betreffende Europese norm wordt ingebracht in de NOC*NSF-werkgroepenstructuur. Het is bijvoorbeeld mogelijk, indien daar behoefte aan is, om een NOC*NSF-norm aan te passen of op te stellen. De Europese norm vormt dan de basis voor de NOC*NSF-norm, waarbij het niet mogelijk is om in de NOC*NSF-norm minder strenge eisen of tegengestelde eisen te hanteren. De NOC*NSF-norm verwijst in het geval van aanvullende eisen naar de betreffende Europese norm.

1.2 Doel

Het vaststellen en onderhouden van NOC*NSF-normen en richtlijnen als basis voor de borging van de kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland, zoals beschreven in de scope van de werkgroepen.

1.3 Werkwijze

1.3.1 Werkverdeling secretariaat NEN en NOC*NSF

NOC*NSF-normcommissie en werkgroepen met EN-Scope
De NOC*NSF-normcommissie en de NOC*NSF-werkgroepen met betrekking tot binnensportvloeren (WG 2), kunstgras (WG 6) en methoden en procedures rondom keuren en testen (WG 11), hebben een duidelijk Europees programma. In de praktijk betekent dit dat direct aansluitend aan de betreffende NOC*NSF-vergadering de NEN-vergadering plaatsvindt. Hierin worden de op dat moment relevante Europese ontwikkelingen en NEN-Normen behandeld. Indien er voor één van de twee vergaderingen geen noodzaak is, vervalt die vergadering. Duidelijk blijft dat beide organisaties een eigen structuur en vergadering hebben. Hierdoor is het voor de leden mogelijk om wel plaats te nemen in de NOC*NSF-werkgroep en niet in de NEN-werkgroep en vice versa.

Overige werkgroepen
Naast de hierboven genoemde NOC-NSF-normcommissie en werkgroepen, zijn er een aantal werkgroepen welke geen duidelijk Europees programma hebben. In de praktijk betekent dit dat direct aansluitend aan de reguliere (NOC*NSF-)vergadering geen Europees gedeelte plaatsvindt.

Mochten er toch Europese ontwikkelingen en/of normen relevant zijn voor de betreffende werkgroep, wordt, afhankelijk van de mate van relevantie en de benodigde actie, in afstemming met NEN, NOC*NSF en de betreffende voorzitter besloten hoe de Europese ontwikkeling en/of norm wordt ingebracht in de vergadering.

In bijlage 3 wordt ingegaan op de concrete werkverdeling tussen NOC*NSF en NEN ten behoeve van het effectiever en efficiënter laten verlopen van de vergaderingen, de communicatie richting leden en de procesafspraken, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat je van NOC*NSF, NEN, voorzitters en leden mag verwachten.

1.3.2 Structuur

Verschillende ontwikkelingen kunnen aanleiding geven om een NOC*NSF-norm voor sportvloeren of sportaccommodaties te ontwikkelen, aan te passen of te verwijderen, zoals: aanpassing in regelgeving door sportbonden of internationale sportfederaties, aanpassing van Europese normen door de CEN, ontwikkelingen in de alledaagse sportpraktijk, nieuwe wet- en regelgeving door de overheid of de ontwikkeling van een nieuw/innovatief product.

Indien één of meerdere partijen aanleiding zien om een nieuwe NOC*NSF-norm op te stellen, een bestaande NOC*NSF-norm aan te passen of te verwijderen vanwege veiligheids-, duurzaamheids-, sportfunctionaliteits-, bespeelbaarheids-, uniformiteits- of kwaliteitsredenen, maakt zij dit, afhankelijk van het type norm, kenbaar aan de voorzitter en het secretariaat van een van de volgende inhoudelijke werkgroepen:

- Werkgroep 2 Binnensportvloeren
- Werkgroep 3 Natuurlijke constructies
- Werkgroep 4 Kunstmatige constructies
- Werkgroep 5 Kunststof
- Werkgroep 6 Kunstgras
- Werkgroep 7 Overdekte Multidisciplinaire Sportaccommodaties
- Werkgroep 8 Sportverlichting
- Werkgroep 9 Inrichtingselementen
- Werkgroep 10 Niet meer actief
- Werkgroep 11 Werkmethoden rondom keuren en testen

Voor de ontwikkeling of aanpassing van een NOC*NSF-norm die niet past binnen de scope van een van bovenstaande werkgroepen, richt de betreffende partij zich direct tot de NOC*NSF-normcommissie sportvloeren en sportaccommodaties (werkgroep 1). Voor de ontwikkeling of aanpassing van betreffende NOC*NSF-norm kan de NOC*NSF-normcommissie een tijdelijke werkgroep of nieuwe werkgroep instellen.

De betreffende (al dan niet tijdelijke) werkgroep beoordeelt of een NOC*NSF-norm, op basis van de ingebrachte punten, daadwerkelijk ontwikkeld, aangepast of ingetrokken dient te worden en hoe deze norm eruit zou moeten zien. Hierbij is het mogelijk om een tijdelijke taakgroep op te richten voor nader onderzoek en uitwerking. Het efficiënt handelen door gebruik te maken van taakgroepen moet voorkomen dat er tijdens de vergadering van de werkgroep onnodig wordt gediscussieerd. Door samenkomst in de taakgroep en mailwisseling in de periode tussen de vergaderingen van de werkgroep vindt doorontwikkeling plaats op het gebied van normalisatie effectiever en efficiënter. De voorzitter van betreffende werkgroep informeert de NOC*NSF-normcommissie sportvloeren en sportaccommodaties over de in ontwikkeling of aanpassing zijnde NOC*NSF-norm.

Zodra de werkgroep heeft bepaalt dat de nieuw opgestelde of herziene NOC*NSF-norm moet worden vastgesteld of een huidige norm moet worden verwijderd, zorgt de voorzitter van de betreffende werkgroep dat deze norm wordt ingebracht in de vergadering van de NOC*NSF-normcommissie. De voorzitter dient per NOC*NSF-norm die in de betreffende normcommissievergadering wordt besproken een ingevuld format aan te leveren. Dit format gaat in op aanleiding, doel en consequenties van het vaststellen van een nieuwe norm of het herzien of intrekken van een huidige norm.

<u>Besluitvorming</u>
In de werkgroepen wordt gestreefd naar consent (geen bezwaren) of consensus (iedereen eens). Mocht dit niet lukken, dan moet een aanmerkelijk deel van de aanwezigen voorstander zijn van het inbrengen van de casus door de voorzitter bij de NOC*NSF-normcommissie. De voorzitter legt de casus voor inclusief alle voor- en tegenargumenten. Alle leden van de werkgroep hebben een stem.

Ook de NOC*NSF-normcommissie neemt besluiten op basis van consent of consensus. Mocht dit niet lukken, dan moet een aanmerkelijk deel van de aanwezigen voorstander zijn van het inbrengen van de casus door de voorzitter bij het College van Deskundigen. De voorzitter legt de casus voor inclusief alle voor- en tegenargumenten. De voorzitters van de inhoudelijke werkgroepen hebben in de

NOC*NSF-normcommissie een stem. De door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten hebben geen stem, maar een adviesrol.

Het College van Deskundigen streeft naar consensus. Is er geen consensus worden de besluiten genomen op basis van een meerderheid van de stemmen. De sectoren markt, gemeenten en sport hebben allen, ongeachte van het aantal leden/vertegenwoordigers, één stem.

Omtrent de besluitvorming tijdens de vergaderingen van zowel de werkgroepen als de NOC*NSF-normcommissie, is het noodzakelijk dat meer dan de helft van de werkgroepleden of NOC*NSF-normcommissieleden aanwezig is. Bij het College van Deskundigen dienen alle sectoren aanwezig te zijn. Ten behoeve van de effectiviteit en efficiëntie van het gehele normalisatieproces is het voor zowel de werkgroepen, de NOC*NSF-normcommissie als het College van Deskundigen ook mogelijk om een besluit per e-mail vast te stellen.

1.3.3 Vergaderingen

De hierboven beschreven werkgroepen vergaderen zoveel als benodigd, waarbij dit in de meeste gevallen twee keer per jaar betreft. Tijdens de vergadering worden de relevante ontwikkelingen en normen, die binnen de betreffende scope van de werkgroep vallen, besproken. De scope van de werkgroepen wordt verderop besproken. Indien een betreffende ontwikkeling en/of norm twee of meer werkgroepen betreft, bepaalt NOC*NSF samen met de voorzitters van de betreffende werkgroepen binnen welke werkgroep deze ontwikkeling of norm wordt besproken. De leden van de andere werkgroep(en) worden hierover geïnformeerd. Het is voor hen mogelijk om deze vergadering bij te wonen. Hierbij geldt wel dat per organisatie één medewerker kan deelnemen aan de vergadering. Meer informatie hierover is verderop in dit document te lezen bij 'Deelname Kwaliteitszorgsysteem', zie paragraaf 1.3.6.

Hieronder wordt beschreven hoe een organisatie invloed kan uitoefenen op NOC*NSF-normen en NEN-Normen, wanneer normen ter revisie worden besproken in de vergaderingen en hoe vaak en wanneer er in het jaar wordt vergaderd.

<u>Invloed op normalisatie NOC*NSF-normen en NEN-Normen</u>

Om als organisatie invloed uit te oefenen op de NOC*NSF-normen, dient zij deel te nemen aan het 'Kwaliteitszorgsysteem'. Dit houdt in dat zij de belangen vanuit de markt, gemeenten en/of sport kan behartigen door zitting te nemen in één of meerdere NOC*NSF-werkgroepen en tijdens de vergaderingen kan meepraten over de relevante ontwikkelingen en normen.

Om als organisatie invloed uit te oefenen op de NEN-Normen, dient zij lid te zijn van de NEN-Normcommissie Sportvloeren. Meer informatie hierover vindt u op de website van de NEN (www.nen.nl).

<u>Revisie NOC*NSF-normen</u>

Een nieuwe, herziene of herbevestigde NOC*NSF-norm wordt binnen 5 jaar ter revisie besproken in de vergadering van desbetreffende werkgroep. Tijdens deze bespreking bepaalt de werkgroep of de betreffende norm moet worden herzien, herbevestigd of verwijderd. Met betrekking tot een herziening komt de betreffende werkgroep met een advies welke ter vaststelling wordt ingebracht in de eerst volgende vergadering van de NOC*NSF-normcommissie. Ook bij het herbevestigen of verwijderen van een norm neemt de normcommissie, op advies van de werkgroep, een besluit.

<u>Vergadercyclus</u>

De NOC*NSF-normcommissie Sportvloeren en Sportaccommodaties en alle inhoudelijke werkgroepen vergaderen elk jaar tweemaal. Indien een bepaalde ontwikkeling of praktijksituatie hierom vraagt, is het mogelijk hiervan af te wijken. Door middel van deze cyclus is het tweemaal per jaar mogelijk NOC*NSF-normen vast te stellen of aan te passen. In de jaarlijkse cyclus ligt het accent op de 2e vergadering van de NOC*NSF-normcommissie, zodat vastgestelde normen direct van toepassing zijn op het nieuwe bouwseizoen. Per jaar worden de vergaderdata uiterlijk in januari vastgesteld.

<u>Jaaroverzicht vergaderingen</u>

jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
	↓	↓	↓		↓			↓	↓		↓
					NC						NC
	WG 2 t/m 11							WG 2 t/m 11			

1.3.4 Scope van de NOC*NSF-werkgroepen

De inhoudelijke werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de actualisering van de NOC*NSF-normen en richtlijnen die betrekking hebben op de voor de werkgroep relevante onderwerpen. Hierbij wordt gekeken naar de aanleg, ombouw, renovatie, gebruik en onderhoud en de daarbij behorende materiaaltechnische, constructie en sporttechnische eisen. De actualisering betreft het ontwikkelen of aanpassen van NOC*NSF-normen en richtlijnen vanwege veiligheids-, duurzaamheids-, sportfunctionaliteits-, bespeelbaarheids-, uniformiteits- of kwaliteitsredenen op basis van internationale en nationale ontwikkelingen, zoals: aanpassing in regelgeving door sportbonden of internationale federaties, de aanpassing van Europese normen door de CEN, ontwikkelingen in de alledaagse sportpraktijk, nieuwe wet- en regelgeving door de overheid of de ontwikkeling van een nieuw/innovatief product.

Het normalisatieproces van de NOC*NSF-normen heeft momenteel betrekking op de sportvloeren en sportaccommodaties van onderstaande sporten. Er wordt gestreefd om zoveel mogelijk sporten en sportbonden aan te laten sluiten

Atletiek	Honk- en softbal	Rugby	Tennis
Bowls	Jeu de Boules	Skaten	Universele binnensport
Handbal	Korfbal	Squash	Universele buitensport
Hockey	Padel	Tafeltennis	Voetbal

Hieronder wordt per werkgroep beschreven welke onderwerpen worden besproken.

<u>Werkgroep 1 – NOC*NSF-normcommissie Sportvloeren en Sportaccommodaties</u>
De Normcommissie stelt nieuwe NOC*NSF-normen vast of voert wijzigingen van bestaande normen door op basis van adviezen en werkzaamheden van de inhoudelijke werkgroepen.

Voor de ontwikkeling of aanpassing van een NOC*NSF-norm die niet past binnen de scope van een van de hieronder beschreven werkgroepen, kan de normcommissie een tijdelijke werkgroep of nieuwe werkgroep instellen. De Normcommissie kiest hiervoor een voorzitter. Dit wordt gecommuniceerd naar alle leden, waarbij het voor hen mogelijk is om deel te nemen aan deze (tijdelijke) werkgroep.

De Normcommissie bestaat uit de voorzitters van inhoudelijke werkgroepen en de door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten. Meer informatie over de Normcommissie, is te vinden in bijlage 1.

<u>Werkgroepen 2 tot en met 10</u>
De inhoudelijke werkgroepen houden zich bezig met de actualisering van NOC*NSF-normen en richtlijnen die betrekking hebben op de hierboven geformuleerde scopen en het onderwerp van de betreffende werkgroep.

Het werkprogramma voor het komende jaar wordt vastgesteld in de laatste vergadering van het voorafgaande jaar.

Elke werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van sportbonden, gemeenten, aannemers, leveranciers, adviesbureaus, onderwijs en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten.

<u>Werkgroep 11 – Werkmethoden rondom keuren en testen</u>
De werkgroep 'Werkmethoden rondom keuren en testen' houdt zich bezig met de actualisering van NOC*NSF-werkmethoden die worden gebruikt voor het keuren en testen van de verschillende onderdelen uit de NOC*NSF-normen.

Het werkprogramma voor het komende jaar wordt vastgesteld in de laatste vergadering van het voorafgaande jaar.

De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van sportbonden, gemeenten, aannemers, leveranciers, adviesbureaus, onderwijs en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten.

1.3.5 Communicatie

Er blijven twee normcommissies, namelijk een NOC*NSF-normcommissie en een NEN-Normcommissie, waarbij elke organisatie zijn eigen verantwoordelijkheden heeft. NOC*NSF, de voorzitters van de werkgroepen en NEN hebben op de achtergrond afstemming, waardoor er zoveel mogelijk vanuit één partij wordt gecommuniceerd naar de leden, namelijk NOC*NSF. NEN is echter verplicht om de communicatie richting leden met betrekking tot documentatie en stemming via ISOlutions te laten verlopen. Ten behoeve van gebruikersgemak voegt NOC*NSF in dezelfde e-mail waarin zij de relevante documenten voor de NOC*NSF-vergadering verstuurt, ook de stukken voor de NEN-vergadering toe.

1.3.6 Deelname Kwaliteitszorgsysteem

De belangen vanuit de markt, gemeenten en sport worden behartigd, door een vertegenwoordiging van sportbonden, gemeenten, aannemers, leveranciers, adviesbureaus, brancheorganisaties, onderwijs en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten, binnen de werkgroepenstructuur. De deelname aan het 'Kwaliteitszorgsysteem' houdt in dat het lid (namens de deelnemende organisatie) de belangen vanuit de markt, gemeenten en/of sport kan behartigen door zitting te nemen in één of meerdere inhoudelijke werkgroepen. Hoe dit in de praktijk vorm krijgt, is eerder in dit document beschreven.

Indien deelnemende organisaties (ook) lid willen zijn van de NEN-Normcommissie Sportvloeren is dit mogelijk. Zij kunnen hiervoor terecht bij NEN (www.nen.nl).

Kosten deelname Kwaliteitszorgsysteem

Er zijn geen kosten verbonden aan de deelname aan het Kwaliteitszorgsysteem. De kosten die hiervoor worden gemaakt, worden op een andere manier gefinancierd, zie hoofdstuk 3 'Financiën'. De deelname heeft betrekking op de organisatie en niet het individu. Per organisatie kan één medewerker zitting nemen in één of meerdere inhoudelijke werkgroepen. Deze medewerker mag per werkgroep verschillen. Op basis van een goed onderbouwde reden, is het mogelijk dat het College van Deskundigen besluit dat voor een bepaalde organisatie twee medewerkers zitting mogen nemen in een bepaalde werkgroep.

1.3.7 Procesafspraken

Het uitgangspunt bij de procesafspraken is dat het moet leiden tot een effectiever en efficiënter normalisatieproces. Dit houdt in dat alle betrokken partijen inzicht moeten hebben in de procesafspraken en de daarbij behorende verwachtingen. In de bijlagen staat een uitgebreidere beschrijving van de NOC*NSF-normcommissie sportvloeren en sportaccommodaties (bijlage 1) en het College van Deskundigen (bijlage 2).

NOC*NSF-secretariaat

In zijn secretariële rol mag van NOC*NSF worden verwacht dat hij zorgdraagt voor het opstellen en tijdig versturen van de NOC*NSF-agenda en de verslaglegging van de NOC*NSF-vergaderingen. Tevens is NOC*NSF verantwoordelijk voor de daadkracht van de werkgroepen, wat inhoudt dat zij zorgdraagt dat de in de NOC*NSF-vergadering besloten actiepunten daadwerkelijk tijdig worden uitgevoerd door de betreffende persoon of personen. Samen met de voorzitter is NOC*NSF ook verantwoordelijk voor de efficiëntie van de NOC*NSF-vergadering, wat inhoudt dat alleen datgene wat binnen de scope van de werkgroep valt, wordt besproken en behandeld. Ook mag worden verwacht dat NOC*NSF de ontwikkelingen binnen, tussen en rondom de werkgroepen en de besluiten

van de NOC*NSF-normcommissie en het College van Deskundigen, tijdig communiceert naar alle betrokkenen, zie hoofdstuk 4 'Communicatie'.

Voorzitter

Van de voorzitter van een werkgroep mag worden verwacht dat hij/zij streeft naar borging en verhoging van de kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid van sportvloeren en alle soorten (overdekte) sportaccommodaties in Nederland, zonder hierbij vanuit persoonlijk belang en/of het belang vanuit de eigen organisatie te handelen. Handelen vanuit algemeen belang met inachtneming van de eerder genoemde aspecten is als voorzitter essentieel. De voorzitter is op persoonlijke titel gekozen tot voorzitter en behartigt daarom niet het belang van zijn/haar organisatie. De voorzitter, de werkgroepleden en het NOC*NSF-secretariaat zijn allen verantwoordelijk om dit te waarborgen.

De voorzitter wordt door een meerderheid van de leden van de betreffende werkgroep gekozen. In de eerst volgende vergadering van het College van Deskundigen wordt deze keuze voorgelegd en hierover een besluit genomen. De zittingsduur van de voorzitter betreft twee jaar, waarbij hij/zij de mogelijkheid heeft om tweemaal te worden herkozen. In afstemming met het NOC*NSF-secretariaat en de betreffende werkgroepleden formuleert de voorzitter het werkprogramma voor de komende twee jaar. De voorzitter is verantwoordelijk voor het overall management van de betreffende werkgroep.

De voorzitter van een NOC*NSF-werkgroep moet:

- zo onafhankelijk en neutraal mogelijk het voorzitterschap uitvoeren;
- het NOC*NSF-secretariaat van de werkgroep ondersteunen bij het uitvoeren van de taken en verantwoordelijkheden van het secretariaat;
- de vergaderingen van de werkgroep leiden met als doel consensus te bereiken (zie de paragraaf 'besluitvorming' binnen dit hoofdstuk);
- er tijdens vergaderingen voor zorgen dat alle standpunten uitgesproken kunnen worden en naar behoren samengevat worden, zodat alle aanwezigen deze begrijpen;
- er tijdens vergaderingen voor zorgen dat alle besluiten helder zijn en in het verslag van de vergadering worden opgenomen en op termijn in schriftelijke vorm beschikbaar zijn;
- de NOC*NSF-normcommissie adviseren en informeren over belangrijke zaken die de werkgroep betreffen;
- voor de correcte afhandeling zorgdragen indien bezwaar of beroep is aangetekend tegen een werkgroepbesluit; er voor zorgen dragen dat bij blijvend bezwaar e.e.a. aan de betreffende NOC*NSF-normcommissie wordt voorgelegd;
- de NOC*NSF-normcommissie assisteren in geval van bezwaar of beroep tegen een werkgroepbesluit;
- aanjagen van de afspraken welke zijn gemaakt in de werkgroep.

Indien de voorzitter onvoorzien tijdens een vergadering niet aanwezig is of kan zijn, wordt deze rol eenmalig vervult door een van de betreffende werkgroepleden. Deze persoon wordt door de deelnemers aangewezen tijdens of voorafgaand aan de vergadering.

Deelnemers aan het Kwaliteitszorgsysteem

Organisaties vanuit de markt, gemeenten en sport kunnen deelnemen aan het Kwaliteitszorgsysteem als zij voldoen aan onderstaande punten:

- De organisatie een aanmerkelijk belang heeft bij normalisatie van normen die vallen onder de scope van de werkgroepen;
- De organisatie heeft de intentie om vanuit de eigen organisatie een bijdrage te leveren aan het eerder beschreven 'doel' (paragraaf 1.2) van het 'Normalisatieproces sportvloeren en sportaccommodaties' in dit hoofdstuk 'Normalisatie'.

Van de deelnemende organisatie zelf wordt verwacht dat hij:

- aangeeft bij welke inhoudelijke werkgroep(en) de organisatie wenst aan te sluiten;
- aangeeft welke werknemer(s) daadwerkelijk zitting nemen in de inhoudelijke werkgroep(en)

Van de medewerker die de organisatie als deelnemer vertegenwoordigt, wordt verwacht dat hij/zij:

- de actiepunten, waarmee hij/zij heeft ingestemd en waar hij/zij voor verantwoordelijk is, uitvoert zoals in de vergadering is afgesproken;
- tijdig aan het NOC*NSF-secretariaat en de voorzitter van de betreffende werkgroep doorgeeft als hij/zij niet aanwezig kan zijn bij een vergadering;
- ter voorbereiding op de vergadering de toegezonden documentatie heeft gelezen;
- zelf zorgdraagt voor het meenemen van de toegezonden documenten;
- inbreng (al dan niet gekoppeld aan een agendapunt) voor de vergadering tijdig aanlevert door een e-mail te sturen naar het NOC*NSF-secretariaat van de werkgroepen en de betreffende voorzitter.

Het is aan NOC*NSF, NEN, de voorzitters en de leden zelf om elkaar aan te spreken als men zich niet houdt aan de hierboven geformuleerde verwachtingen en afspraken. Mocht een situatie ontstaan, met betrekking tot de in dit hoofdstuk beschreven verwachtingen en afspraken, en hierover geen duidelijkheid kan worden gegeven/de situatie niet kan worden opgelost door de betreffende personen, kan dit kenbaar worden gemaakt binnen het College van Deskundigen. Met betrekking tot NEN-zaken kan dit kenbaar worden gemaakt binnen de NEN beleidscommissie Bouw.

1.3.8 Evaluatie

Met de veranderende werkwijze en verdeling tussen NOC*NSF en NEN wordt een systeem gehanteerd waarin NOC*NSF meer de regie naar zich toetrekt. Om te bepalen of deze verandering daadwerkelijk een verbetering heeft gebracht, wordt over twee jaar de beoogde verandering en transparantie kritisch tegen het licht gehouden. In juli 2018, na de vergadering van de normcommissie, vindt deze evaluatie plaats, waarbij alle betrokkenen de mogelijkheid hebben hun input te geven en een mogelijk te nemen besluit plaatsvindt in het College van Deskundigen en/of de NEN beleidscommissie Bouw.

2. Een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer

Om te komen tot een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer dient een aangelegde, omgebouwde, gerenoveerde of herkeurde sportvloer of sportaccommodatie het registratie- en beoordelingsproces geheel te doorlopen. Als dit proces positief is afgerond ontvangen de opdrachtgever en sportclub voor de betreffende sportvloer of sportaccommodatie een NOC*NSF/sportbond certificaat. Sportbonden hanteren dit certificaat als minimale randvoorwaarde voor het spelen van competitiewedstrijden en toernooien georganiseerd onder auspiciën van de betreffende sportbond. Deze normen waarbinnen de beoordeling op wordt gekeurd, vertegenwoordigen de minimale kwaliteitscriteria die staan voor een "veilig" en "verantwoord" gebruik van de sportvloer of sportaccommodatie voor wedstrijddoeleinden. In dit hoofdstuk wordt toegelicht met welke keuzefactoren een opdrachtgever rekening kan houden om tot een potentieel geschikte sportvloer te komen en wat de verschillende stappen zijn binnen het registratie- en beoordelingsproces om te komen tot een NOC*NSF/sportbond certificaat.

2.1 Keuze sportvloer

2.1.1 NOC*NSF Sportvloerenlijst

Op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staan alle 'Labgoedgekeurde' en 'Erkend en gecertificeerde' sportvloerconstructies vermeld. Sportvloerconstructies die op deze lijst staan, zijn daarmee impliciet door de betreffende sportbond goedgekeurd voor (competitie)wedstrijden voor de betreffende sport. Tevens voorziet deze lijst in producenten/leveranciers of aannemers die de betreffende sportvloer kunnen en mogen bouwen. NOC*NSF voert namens de sportbonden de regie en het beheer over de NOC*NSF Sportvloerenlijst. Verder wordt beschreven wat de kenmerken zijn van de verschillende statussen die gekoppeld zijn aan de sportvloerconstructies en wat het proces is om een sportvloerconstructie op de NOC*NSF Sportvloerenlijst te krijgen.

2.1.2 Keuzefactoren

Voor opdrachtgevers (met name gemeenten, sportclubs en –organisaties) is de NOC*NSF Sportvloerenlijst een praktisch hulpmiddel om tot een (voor)selectie van potentieel geschikte sportvloeren (en daaraan gekoppeld leveranciers/aannemers) te komen. Bij deze keuze spelen factoren op generiek, sportspecifiek en projectspecifiek niveau een rol. Het verdient aanbeveling om u hier op voorhand goed in te verdiepen en het een en ander vast te leggen in een zogeheten 'Programma van Eisen'. U kunt dan gerichter door het keuzemenu van de NOC*NSF Sportvloerenlijst navigeren en beter voorbereid het gesprek aangaan met leveranciers/aannemers en desgewenst adviesbureaus. Bij het opstellen van een Programma van Eisen verdient het aanbeveling om in ieder geval bij de verschillende keuzefactoren stil te staan. Bij de betreffende sportbond is vaak ook veel onafhankelijke informatie beschikbaar die helpt bij de te nemen stappen en keuzes van een te kiezen sportvloer.

Generieke keuzefactoren

- Welke sport(en)
- Toepassingsgebied (indoor/outdoor)
- Bouwprocedure (nieuwbouw, ombouw, renovatie)

Specifieke keuzefactoren

- Sportvloertype
- Status
- Aannemer
- Niveau (alleen korfbal)

2.1.3 Bouwprocedure (nieuwbouw, ombouw, renovatie)

Als een opdrachtgever definitief heeft bepaald een of meerde sportvloeren (met name wordt hierbij gedacht aan outdoor sportvelden), waar een NOC*NSF/sportbond certificaat voor nodig is, te laten aanleggen/ombouwen/renoveren, gaat hier vaak een bouwprocedure aan vooraf. Hieronder worden deze procedures nader toegelicht. Voor atletiekbanen wijkt de procedure af ten opzichte van onderstaande tekst. De procedure voor atletiekbanen staat in bijlage 7.

Nieuwbouw

Een nieuw aan te leggen sportvloer dient altijd te voldoen aan de NOC*NSF-normen (onder andere constructieopbouw en sporttechnische eisen) en de reglementseisen van de betreffende sportbond (afmetingen en veiligheidsaspecten).

Bij nieuwbouw verdient het aanbeveling om voorafgaand aan de uitvoering gedegen onderzoek te doen naar de lokale omstandigheden, omdat bijvoorbeeld de bestaande natuurlijke ondergrond, grondwaterstand en dergelijke (grote) gevolgen kunnen hebben voor de uiteindelijke constructieopbouw van de nieuw aan te leggen sportvloer.

Ombouw

Een opdrachtgever kan er ook voor kiezen een bestaand type sportvloer om te bouwen naar een ander type sportvloer, al dan niet met gebruikmaking van de aanwezige constructieonderdelen of materialen.

Voor om te bouwen sportvloeren gelden dezelfde kwaliteitseisen als bij nieuwbouw. Het volledige sportvloer moet voldoen aan de normen van NOC*NSF en de reglementseisen van de betreffende sportbond.

Omdat er bij ombouw sprake is van een bestaande constructieopbouw en materialen, is het belangrijk om vooraf de genormeerde kwaliteit vast te stellen. Samen met de beoordeling en bepaling van de reglementaire aspecten van de betreffende sport kan tot de noodzakelijke werkzaamheden worden gekomen. De nieuwe sportvloer (toplaag) dient altijd overeen te komen met de genormeerde constructie behorende bij de betreffende sportvloer.

Het verdient aanbeveling om voorafgaand een gedegen onderzoek te laten uitvoeren, een zogenaamd ombouwadvies te laten opstellen. Aanvullend op dit onderzoek kan het verstandig zijn ook geotechnisch onderzoek te laten uitvoeren van de natuurlijke ondergrond. Dit is afhankelijk van de locatie en het type sportvloer waarnaar de constructie wordt omgebouwd.

Renovatie

Renovatie van een sportvloer is iets anders: daarbij gaat het vooral om het vernieuwen van de toplaag al dan niet in combinatie met de fundering en/of onderbouw, waarbij het bestaande type sportvloer gehandhaafd blijft.

Ook een te renoveren sportvloer moet voldoen aan de reglementseisen van de betreffende sportbond. Daarnaast stelt NOC*NSF eisen aan de toplaag (sportvloer) en de direct daaronder liggende fundatielaag. Deze dienen ook overeenkomstig te zijn met de betreffende normen voor de betreffende sport.

LET OP: Aan de onderbouw worden geen directe eisen gesteld, in zoverre dat ervan wordt uitgegaan dat de huidige sportvloerconstructie altijd heeft voldaan aan vooral de waterhuishouding. Dit verdient een nadere toelichting. De procedure rondom renovatie is vooral gebaseerd op het gegeven dat tijdens een vorige renovatie/ombouw de onderbouw al eens is aangepast aan de normen en daarmee nog steeds functioneert. De verantwoordelijkheid voor een kwalitatieve en duurzame

onderbouwconstructie en waterhuishouding ligt hierbij dan volledig bij de opdrachtgever. In deze situatie blijft de onderbouw onaangetast.

Wanneer er toch werkzaamheden worden verricht aan de onderbouw of wanneer er een nieuwe drainage wordt aangelegd, dient de onderbouw ook te worden gekeurd. Op dat moment gelden dezelfde kwaliteitseisen als bij een ombouw of nieuwbouw van een sportvloer.

Aanbevolen wordt om ook bij renovatie een gedegen onderzoek te laten uitvoeren naar de kwaliteit van de volledige constructieopbouw en reglementaire aspecten. Op basis van dit onderzoek kan een renovatieadvies worden opgesteld dat de opdrachtgever volledig inzicht geeft in de kwaliteit van de aanwezige constructie en daardoor beter in staat is de juiste en noodzakelijke maatregelen te treffen.

Toevoeging Atletiek
Alle aanpassingen aan de sporttechnische en wedstrijd reglementaire waarden en eisen vallen onder de noemer renovatie. Dit geldt ook voor aanpassingen per onderdeel op de accommodatie. Na een renovatie moet de atletiekbaan en de onderdelen aan Klasse-A** of Klasse-B* normen en wedstrijd reglementaire eisen voldoen.

2.1.4 Sportvloertype

Met het sportvloertype (o.a. kunstgras, gravel, kunststof en asfalt) wordt de sportoppervlak bedoeld waarop wordt gesport. Dit kan per sport verschillend zijn. Wilt u als opdrachtgever achterhalen welk sportvloertype uw situatie en wensen het best schikt, dan wordt aanbevolen om met de betreffende sportbond contact op te nemen, zodat deze u van meer informatie kan voorzien.

2.1.5 Status sportvloeren op de NOC*NSF Sportvloerenlijst

De sportvloerconstructies die op de Sportvloerenlijst staan vermeld, hebben minimaal de vereiste labtesten met goed gevolg doorlopen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de statussen: 'Erkend en gecertificeerd', 'Labgoedgekeurd – Eindkeuring' en 'Labgoedgekeurd – Pilot'.

Erkend en gecertificeerd

De status "Erkend en gecertificeerd" geeft aan dat een sportvloer volgens lab - én praktijkkeuringen voldoet aan de gestelde normen.

Labgoedgekeurd - Eindkeuring

De status "Labgoedgekeurd - Eindkeuring" geeft aan dat een sportvloer volgens laboratoriumtesten voldoet aan de gestelde normen en de verwachting dat dit in de praktijk ook zal zijn. Tevens geeft het aan dat van een dergelijke sportvloer nog geen exemplaren in de praktijk zijn gerealiseerd door de aannemer zoals deze gekoppeld is aan de betreffende sportvloer. Dit is mogelijk, omdat de betreffende sportvloerconstructie al onder een andere leverancier/aannemer op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat of door een geringe wijziging van de receptuur van een reeds bekende sportvloer, welke geen invloed heeft op de sporttechnische eigenschappen. De sportvloer kan dus door de betreffende aannemer in de praktijk worden gebouwd, maar moet nog een eerste eindkeuring in de praktijk ondergaan om de status 'Erkend en gecertificeerd' te krijgen. Het is mogelijk dat een sportvloerconstructie met de status 'Labgoedgekeurd – Eindkeuring' op meerdere plekken tegelijkertijd wordt aangelegd.

Labgoedgekeurd - Pilot

De status "Labgoedgekeurd - Pilot" geeft aan dat een sportvloer volgens laboratoriumtesten voldoet aan de gestelde normen en momenteel in de vorm van een pilot van één jaar onderzocht wordt in de praktijk. Na één jaar wordt door middel van een eindkeuring bepaald of de sportvloerconstructie als erkend en gecertificeerd op de NOC*NSF Sportvloerenlijst mag komen te staan. Ook geeft de status 'Labgoedgekeurd - Pilot' aan dat het een "innovatief product" betreft, omdat er materialen in de constructie zijn gebruikt die nog niet eerder in sportvloerconstructies zijn toegepast of dat door wijziging van de receptuur van reeds bekende materialen de sporttechnische eigenschappen en daarmee de duurzaamheid van de sportvloer zijn gewijzigd. Het is niet mogelijk dat een sportvloerconstructie met de status 'Labgoedgekeurd – Pilot' op meerdere plekken tegelijkertijd wordt aangelegd.

2.1.6 Hoe komt een sportvloerconstructie op de NOC*NSF Sportvloerenlijst?

Om een sportvloer in aanmerking te laten komen voor plaatsing op de NOC*NSF Sportvloerenlijst dient aangetoond te worden dat de sportvloer aan de gestelde normen voldoet. In veel gevallen betekent dit dat de sportvloer (dit betekent de totale constructie van onderbouw tot en met toplaag) aangemeld dient te worden voor onderzoek bij een door NOC*NSF erkend testinstituut. Na aanmelding zal het testinstituut in eerste instantie checken wat de nieuwheidsstatus van de betreffende sportvloer is. Hierbij spelen twee factoren een rol:

- is de aanvragende aannemer in combinatie met de betreffende sportvloer bekend in het systeem;
- is de sportvloer reeds erkend en gecertificeerd, een modificatie van een erkende en gecertificeerde sportvloer of volledig nieuw.

De tabel op de volgende pagina geeft de 5 verschillende mogelijkheden weer. In de toelichting daaropvolgend wordt elke mogelijkheid verder toegelicht.

<table>
<tr><th></th><th>Bestaande (erkende) sportvloer</th><th>Gemodificeerde sportvloer</th><th>Nieuwe sportvloer</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Aannemer bekend in systeem
(i.c.m. betreffende sportvloer)</td><td>1

<u>Status</u>
Erkend en gecertificeerd

Administratieve wijziging mogelijk door NOC*NSF</td><td>2
<u>Wijziging</u>
Technisch - substantieel

<u>Status (na labtesten)</u>
Labgoedgekeurd - Pilot

<u>Actie</u>
Labtesten + praktijktesten (pilot en eindkeuring)</td><td rowspan="3">5

<u>Wijziging</u>
Technisch - substantieel

<u>Status (na labtesten)</u>
Labgoedgekeurd - Pilot

<u>Actie</u>
Labtest + praktijktesten (pilot en eindkeuring)</td></tr>
<tr><td>2
<u>Wijziging</u>
Technisch - niet substantieel

<u>Status</u>
Labgoedgekeurd - Eindkeuring

<u>Actie</u>
Praktijktest (eindkeuring)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Aannemer niet bekend in systeem
(i.c.m. betreffende sportvloer)</td><td>3

<u>Wijziging</u>
Administratief

<u>Status</u>
Labgoedgekeurd - Eindkeuring
Actie: Praktijktest (eindkeuring)

Administratieve wijziging mogelijk door NOC*NSF</td><td>4
<u>Wijziging</u>
Technisch - substantieel

<u>Status (na labtesten)</u>
Labgoedgekeurd - Pilot

<u>Actie</u>
Labtesten + praktijktesten (pilot en eindkeuring)</td></tr>
<tr><td>4
<u>Technische wijziging</u>
Technisch - niet substantieel

<u>Status</u>
Labgoedgekeurd - Eindkeuring

<u>Actie</u>
Praktijktest (eindkeuring)</td></tr>
</table>

Toelichting tabel

1. Bekende aannemer/erkende en gecertificeerde sportvloer
   De sportvloer staat al op de Sportvloerenlijst vermeld. Als de betreffende aannemer behoefte heeft om een administratieve wijziging door te voeren, dan kan hij zich direct tot NOC*NSF wenden via accommodatiezaken@nocnsf.nl. Voor deze wijziging hoeft geen bijdrage te worden betaald.

2. Bekende aannemer/gemodificeerde sportvloer
   De sportvloer staat al op de Sportvloerenlijst, maar heeft een inhoudelijke (technische) wijziging ondergaan. In overleg tussen de aanvrager, het door NOC*NSF erkende testinstituut en de betreffende bond wordt vastgesteld of het al dan niet om een substantiële modificatie gaat.
   - In het geval van een substantiële modificatie dient de sportvloer (opnieuw) de vereiste labtesten te ondergaan en krijgt pas een status op de Sportvloerenlijst ('Labgoedgekeurd - Pilot') zodra de labtesten met succes zijn doorlopen. Vervolgens start er een pilot van één jaar, waarbij in de praktijk wordt onderzocht of de sportvloer voldoet aan de gestelde normen. Na één jaar wordt door middel van een eindkeuring door het door NOC*NSF erkende testinstituut bepaald of de sportvloerconstructie als erkend en gecertificeerd op de NOC*NSF Sportvloerenlijst mag komen te staan;
   - In geval van een niet-substantiële modificatie krijgt de sportvloer de status 'Labgoedgekeurd – Eindkeuring' en kan de sportvloer in de praktijk worden aangelegd om vervolgens een eindkeuring te ondergaan. Voor de administratieve handelingen die nodig zijn om de modificaties in het systeem door te voeren wordt door het betreffende testinstituut een financiële bijdrage gevraagd.

3. Niet bekende aannemer/erkende en gecertificeerde sportvloer
   De sportvloer staat al op de Sportvloerenlijst vermeld, maar gekoppeld aan een andere aannemer. Als de 'nieuwe' aannemer behoefte heeft om met de betreffende sportvloer op de NOC*NSF Sportvloerenlijst te komen, is hiervoor een administratieve wijziging nodig. De aannemer kan zich direct tot NOC*NSF wenden via accommodatiezaken@nocnsf.nl. Voor deze wijziging hoeft geen bijdrage te worden betaald. Wel dient de 'nieuwe' aannemer schriftelijke bewijs aan te leveren dat de andere aannemer toestemming geeft aan de 'nieuwe' aannemer om de betreffende sportvloer te mogen aanleggen. Na de administratieve wijziging krijgt de sportvloer gekoppeld aan de 'nieuwe' aannemer de status 'Labgoedgekeurd – Eindkeuring', omdat in de praktijk de betreffende sportvloer nog niet eerder is aangelegd door de 'nieuwe' aannemer.

4. Niet bekende aannemer/gemodificeerde sportvloer
   De sportvloer staat al op de Sportvloerenlijst, heeft een inhoudelijke (technische) wijziging ondergaan en is gekoppeld aan een andere aannemer. In overleg tussen de aanvrager, het testinstituut en de betreffende bond wordt vastgesteld of het al dan niet om een substantiële modificatie gaat.
   - In het geval van een substantiële modificatie dient de sportvloer (opnieuw) de vereiste labtesten te ondergaan en krijgt pas een status op de Sportvloerenlijst ('Labgoedgekeurd - Pilot') zodra de labtesten met succes zijn doorlopen. Vervolgens start er een pilot van één jaar, waarbij in de praktijk wordt onderzocht of de sportvloer voldoet aan de gestelde normen. Na één jaar wordt door middel van een eindkeuring door het door NOC*NSF erkende testinstituut bepaald of de sportvloerconstructie als erkend en gecertificeerd op de NOC*NSF Sportvloerenlijst mag komen te staan.

- In geval van een niet-substantiële modificatie krijgt de sportvloer de status 'Labgoedgekeurd – Eindkeuring' en kan de sportvloer in de praktijk worden aangelegd om vervolgens een Eindkeuring te ondergaan. Voor de administratieve handelingen die nodig zijn om de modificaties in het systeem door te voeren, wordt door het betreffende testinstituut een financiële bijdrage gevraagd.

5. Nieuwe sportvloer
   De sportvloer staat nog niet op de Sportvloerenlijst. Alle stappen (labtesten, pilot en eindkeuring) om tot erkenning te komen, dienen te worden doorlopen.

2.1.7 Afvoer sportvloerconstructies op de NOC*NSF Sportvloerenlijst?

Een sportvloer wordt in beginsel 3 jaar op de NOC*NSF Sportvloerenlijst geplaatst. Na 3 jaar wordt bekeken of de betreffende sportvloer nog wordt aangelegd en kan door NOC*NSF in overleg met betreffende sportbond en de aanbieder van betreffende sportvloer, besloten worden de plaatsing op de NOC*NSF Sportvloerenlijst met 2 jaar te verlengen. Indien blijkt dat de betreffende sportvloer na deze twee jaar nog niet in de praktijk is gerealiseerd, dan wordt de betreffende sportvloer na overleg met betrokken partijen afgevoerd van de NOC*NSF Sportvloerenlijst.

2.2 Registratie- en beoordelingsproces

Om te komen tot een NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloer dient een aangelegde, omgebouwde, gerenoveerde of herkeurde sportvloer of sportaccommodatie het registratie- en beoordelingsproces geheel te doorlopen. Als dit proces positief is afgerond ontvangen de opdrachtgever en sportclub voor de betreffende sportvloer of sportaccommodatie een NOC*NSF/sportbond certificaat. Sportbonden hanteren dit certificaat als minimale randvoorwaarde voor het spelen van competitiewedstrijden en toernooien georganiseerd onder auspiciën van de betreffende sportbond. Deze normen, waarbinnen de beoordeling op wordt gekeurd, vertegenwoordigen de minimale kwaliteitscriteria die staan voor een "veilig" en "verantwoord" gebruik van de sportvloer of sportaccommodatie voor wedstrijddoeleinden.

In aanvulling op de NOC*NSF-normen kunnen sportbonden, mede op basis van hun reglementen, zelf aanvullende eisen stellen waaraan een sportvloer of sportaccommodatie dient te voldoen. Onder de aanvullende eisen wordt onder ander verstaan de vereisten uit de reglementen van de betreffende sportbond welke nog niet zijn doorgevoerd in de betreffende keuringsprocedure en/of normen. Sportbonden hebben zelf de verantwoordelijkheid om deze aanvullende eisen op een juiste wijze door te geven aan de markt (bijvoorbeeld door dit als sport centraal te organiseren) en met gemeenten te bespreken hoe met deze wijzigingen omgegaan dient te worden in de praktijk. De sport kan dit als geheel ook centraal organiseren. De insteek dient te zijn om aanvullende eisen te verwerken in de normen van de betreffende sport.

Omdat deze aanvullende eisen niet zijn vastgelegd in de NOC*NSF-normen, worden deze eisen niet meegenomen in een keuring ten behoeve van een NOC*NSF/sportbond certificaat. Een NOC*NSF/sportbond certificaat zegt derhalve niets over de mate waaraan deze aanvullende eisen wordt voldaan. Sportbonden kunnen hiervoor wel afzonderlijke afspraken maken met keuringsinstituten met NOC*NSF erkenning om de aanvullende eisen onderdeel te laten zijn van de keuring en daaraan een aparte goedkeuring verbinden al dan niet vastgelegd of onderdeel uitmakend van het NOC*NSF/sportbond certificaat. Dit wordt dan apart opgenomen in de rapportage.

2.2.1 Processtappen

Hierna staat het proces om tot een gecertificeerde sportvloer te komen stap voor stap beschreven. Dit stroomschema met toelichting geeft voor alle betrokkenen inzicht in het verloop van het registratie- en beoordelingsproces, welke partijen daarbij een rol spelen, wat die aan het proces toevoegen en hoe zij dat doen.

Het proces is gekoppeld aan de NOC*NSF Sportvloerenlijst, waarbij alle betrokkenen toegang hebben of krijgen. Met dit projectsysteem is geborgd dat alle processtappen daadwerkelijk en in de juiste volgorde worden genomen en dat betrokkenen op de juiste momenten worden geïnformeerd middels automatisch gegenereerde mails. Behalve het operationele gemak biedt dit systeem nog een aantal overkoepelende voordelen:

- beter inzicht in het totaal aantal gecertificeerde sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland, incl. bijbehorende kenmerken;
- beter inzicht in hoeverre elke sportvloerconstructie in de praktijk wordt aangelegd;
- beter inzicht in hoeverre een norm wordt gebruikt;
- beter zicht op de uitgifte van NOC*NSF/sportbond certificaten;
- beter zicht op het innen van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem', zoals beschreven in hoofdstuk 3.5.

Toelichting op het proces

A. Opdrachtgever / (toekomstig) eigenaar

1 Projectregistratie + aanvraag certificaat (vóór aanbesteding)
De opdrachtgever meldt het project aan in het projectsysteem door basis projectgegevens (o.a. type sport(en), aantal velden, nieuwbouw/ombouw/renovatie/herkeuring; nog niet vereist: type sportvloer) en facturatiegegevens in te vullen; tevens moet een akkoord verklaring worden gegeven met betaling van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem'. Na registratie krijgt het project automatisch een uniek projectnummer.

1a Koppelen door NOC*NSF erkend keuringsinstituut
Zodra bij de opdrachtgever bekend is welk door NOC*NSF erkend keuringsinstituut de benodigde keuringen gaat uitvoeren, dient de opdrachtgever dit in het projectsysteem in te vullen.

2 Betalen factuur 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem'
Nadat de opdrachtgever het project heeft geregistreerd, wordt er automatisch een factuur verstuurd. Het betreffende keuringsinstituut begint pas met de eindkeuring, nadat de opdrachtgever de bijdrage heeft betaald.

B. NOC*NSF erkend keuringsinstituut

3 Aanvulling projectgegevens
Het door NOC*NSF erkend keuringsinstituut zet aanvullende projectgegevens (o.a. sportvloerconstructie, aannemer, locatie per veld, datum eindkeuring) in het projectsysteem.

4 Uitvoeren eindkeuring + uploaden keuringsrapport
Na voldoen van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' door de opdrachtgever voert het door NOC*NSF erkend keuringsinstituut de eindkeuring uit en zet het keuringsrapport in het projectsysteem. Meer informatie over de verschillende werkzaamheden om tot een keuringsrapport te komen, vind u in paragraaf 2.2.4.

C. Sportbond of NOC*NSF

5 Check gehele project
De betrokken bond(en) of NOC*NSF check(en) het gehele proces (o.a. of de eindkeuring volledig is gerapporteerd, of de sportvloer voldoet en indien relevant of er aan specifieke afspraken is voldaan). De Atletiekunie hanteert naast het keuringsrapport een eigen beoordeling met betrekking tot het wedstrijdreglement. In het projectsysteem wordt het beoordelingsproces afgerond.

6 Uitgifte NOC*NSF/sportbond certificaat + keuringsrapport
In geval van positieve beoordeling wordt door het projectsysteem automatisch een NOC*NSF/sportbond certificaat gegenereerd en samen met het keuringsrapport verstuurd naar de opdrachtgever en het betreffende keuringsinstituut. De betrokken sportbond(en) kunnen desgewenst het certificaat en keuringsrapport doorsturen naar de betreffende sportclub. Het keuringsinstituut kan desgewenst het NOC*NSF/sportbond certificaat en keuringsrapport doorsturen naar de betreffende aannemer.

7 Vermelding op overzicht 'Sportvloeren in Nederland'
Alle afgeronde projecten verschijnen in het overzicht 'Sportvloeren in Nederland'. Indien gewenst kan een potentiële opdrachtgever op eigen initiatief contact opnemen met een andere opdrachtgever of gebruiker om informatie over de aanleg of het gebruik van een sportvloer, welke zij mogelijk wil gaan aanleggen.

2.2.2 Projectregistratie

Als een opdrachtgever definitief heeft bepaald een of meerdere sportvloeren, waarvoor een NOC*NSF/sportbond certificaat nodig is, te laten aanleggen/ombouwen/renoveren/herkeuren, dient zij het project zo spoedig mogelijk digitaal te registreren via de NOC*NSF Sportvloerenlijst. Hierbij hoeft het nog niet bekend te zijn om welke specifieke sportvloerconstructie het gaat. Bij de registratie dient ook akkoord te worden gegeven op de betaling van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem'. Deze bijdrage dient door elke opdrachtgever per sportvloer te worden betaald (meer informatie staat in paragraaf 3.5). De eindkeuring door het door NOC*NSF erkende keuringsinstituut wordt pas uitgevoerd nadat de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' is betaald.

De opdrachtgever dient zich te registreren op de NOC*NSF Sportvloerenlijst om na het inloggen de onderstaande gegevens van het project in te vullen:

<u>Ten behoeve van de projectregistratie</u>

- *Naam contactpersoon*
- *E-mailadres contactpersoon*
- *Sport*
- *Sportvloer (afhankelijk van invulling vorig punt)*
    - *Bij voetbal de opties 11 tegen 11 en 7/8 tegen 7/8*
    - *Bij atletiek de opties Rondbaan en technische nummers, Rondbaan, Hoogspringen, Overige technische nummers*
    - *Bij de overige sporten is dit veld niet relevant*
- *Aantal vloeren (velden/banen)*
- *Reden van plaatsing (nieuw aanleg, ombouw, renovatie, herkeuring)*
- *Keuringsinstituut (optioneel, pas invullen als dit definitief is)*

<u>Ten behoeve van facturatie</u>

- *E-mailadres voor de factuur*
- *Telefoonnummer voor de factuur*
- *Naam organisatie*
- *Adres organisatie*
- *Omschrijving factuur t.b.v. interne accordering (intern projectnummer, artikelnummer, PO-nummer, etc.)*
- *Factuurbedrag (wordt automatisch door het systeem berekend)*

<u>Algemeen</u>

De opdrachtgever dient akkoord te gaan met de algemene voorwaarden.

2.2.3 NOC*NSF erkende test- en/of keuringsinstituten

Om de deskundigheid, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en continuïteit van instituten die laboratoriumtests en keuringen uitvoeren te kunnen waarborgen, is in de loop van 2014 accreditatie ingevoerd als voorwaarde voor test- en/of keuringsinstituten met een NOC*NSF erkenning. Deze accreditatie is een voorwaarde voor het werk van zogeheten 'conformiteit beoordelende instituten'. In Nederland heeft de Raad voor Accreditatie (RvA) vanuit de Nederlandse overheid de opdracht gekregen om toezicht te houden op conformiteit beoordelende instituten, waaronder test- en/of keuringsinstituten.

Als een test- en/of keuringsinstituut in aanmerking wil komen voor een NOC*NSF erkenning, dient een instituut te beschikken over de vereiste accreditatie(s), toegekend door de RvA. Om in aanmerking te komen voor een accreditatie door de RvA dient een instituut:

- te voldoen aan de vereisten voor accreditatie, zoals opgenomen in het Reglement voor Accreditatie van de RvA (reglementcode: RvA-R002). Het Reglement voor Accreditatie is het basisdocument voor alle geaccrediteerde en te accrediteren conformiteitsbeoordelende instituten, waaronder test- en/of keuringsinstituten, en bevat de reglementaire bepalingen die de RvA hanteert; en
- de testen en keuringen uit te voeren op basis van de keuringsprocedures, normbladen en werkmethoden, welke zijn vastgesteld binnen het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties.

De gehanteerde werkwijze bij accreditatie door de RvA is grotendeels gebaseerd op een serie internationale (ISO en IEC) normen. Deze normen richten zich met name op deskundigheid, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en continuïteit van betreffend test- en/of keuringsinstituut. De te hanteren norm (en daarmee criteria) voor accreditatie is afhankelijk van de conformiteit beoordelende activiteit waarvoor een accreditatie wordt aangevraagd. Met het oog op de kwaliteit van sportvloeren en sportaccommodaties is een tweetal normen van belang:

- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor instituten die een accreditatie willen ontvangen voor het uitvoeren van laboratoriumtests voor sportvloeren;
- NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor instituten die een accreditatie willen ontvangen voor het keuren van sportvloeren of sportaccommodaties.

NOC*NSF erkenning

Instituten die door de RvA geaccrediteerd zijn op basis van NEN-EN-ISO/IEC 17020 en/of NEN-EN-ISO/IEC 17025 in combinatie met de (keurings)procedures welke in dit handboek zijn vastgelegd, komen in aanmerking voor een NOC*NSF erkenning.

Deze NOC*NSF erkenning geldt slechts voor die activiteiten die passen binnen de scope van accreditatie. Er kan hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen keuren en testen, de verschillende sporten en het toepassingsgebied (indoor/outdoor). Dit betekent dat deze instituten met NOC*NSF erkenning alleen binnen de scope van de accreditatie laboratoriumtests en/of keuringen uit mogen voeren. De scope vermeldt overigens ook de locaties waar de test- en/of keuringsinstituten kernactiviteiten onder deze accreditatie uitvoeren. Het beleid van de RvA voor het definiëren van de scope van accreditatie en de definitie van kernactiviteiten is vermeld in het RvA-beleidsdocument RvAB003. Dit beleidsdocument is te vinden op de website van de RvA (www.rva.nl).

De NOC*NSF erkenning wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen NOC*NSF en het betreffende test- en/of keuringsinstituut. De modelovereenkomst is opgenomen als bijlage 4. De overeenkomst tussen NOC*NSF en het betreffende instituut verloopt uiterlijk aan het eind van de termijn waarvoor de accreditatie is afgegeven door de RvA of zodra en indien de accreditatie door de RvA wordt ingetrokken. Tot die tijd wordt de overeenkomst tussen NOC*NSF en het betreffende test- en/of keuringsinstituut jaarlijks geëvalueerd. Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie wordt de

overeenkomst gedeeltelijk of geheel ingetrokken dan wel verlengd. Evaluatie vindt plaats in november of december, waarbij de verantwoordelijkheid voor het maken van een afspraak ligt bij het betreffende test- en/of keuringsinstituut.

Door NOC*NSF erkende testinstituten

- KIWA ISA Sport

Door NOC*NSF erkende keuringsinstituten

- KIWA ISA Sport – alle sporten
- SGS Intron – alle sporten
- Sportslabs BE - voetbal

2.2.4 Werkwijze bij keuring

Het keuringsproces bestaat uit een aantal stappen, welke hieronder schematisch zijn weergegeven en verderop worden toegelicht. Elke sportvloer wordt als individuele vloer behandeld en gekeurd. De eisen aan keuringspersoneel staan beschreven in bijlage 4.

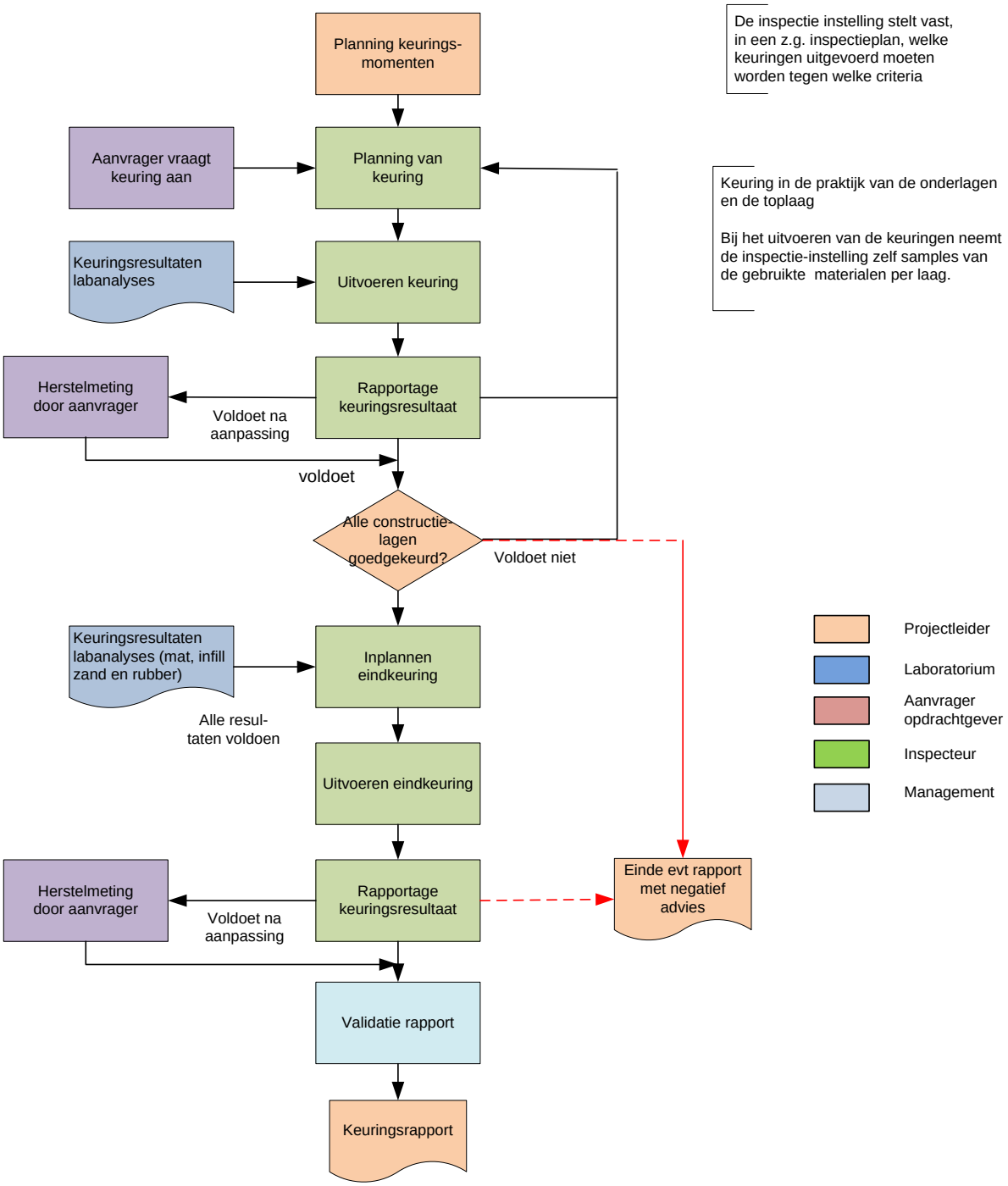

<u>Keuring constructielagen</u>

Elke constructielaag wordt afzonderlijk beoordeeld en aan een keuring onderworpen.

Laboratoriumonderzoek

De toe te passen materialen worden door de aanvrager ingediend ter verificatie. Teneinde zeker te stellen dat de bouwmaterialen voldoen aan de eisen in de NOC*NSF-normen, wordt door een laboratorium een verificatieonderzoek uitgevoerd, zie onderstaand schema. Het laboratorium moet over een accreditatie beschikken volgens NEN-EN-ISO 17025.

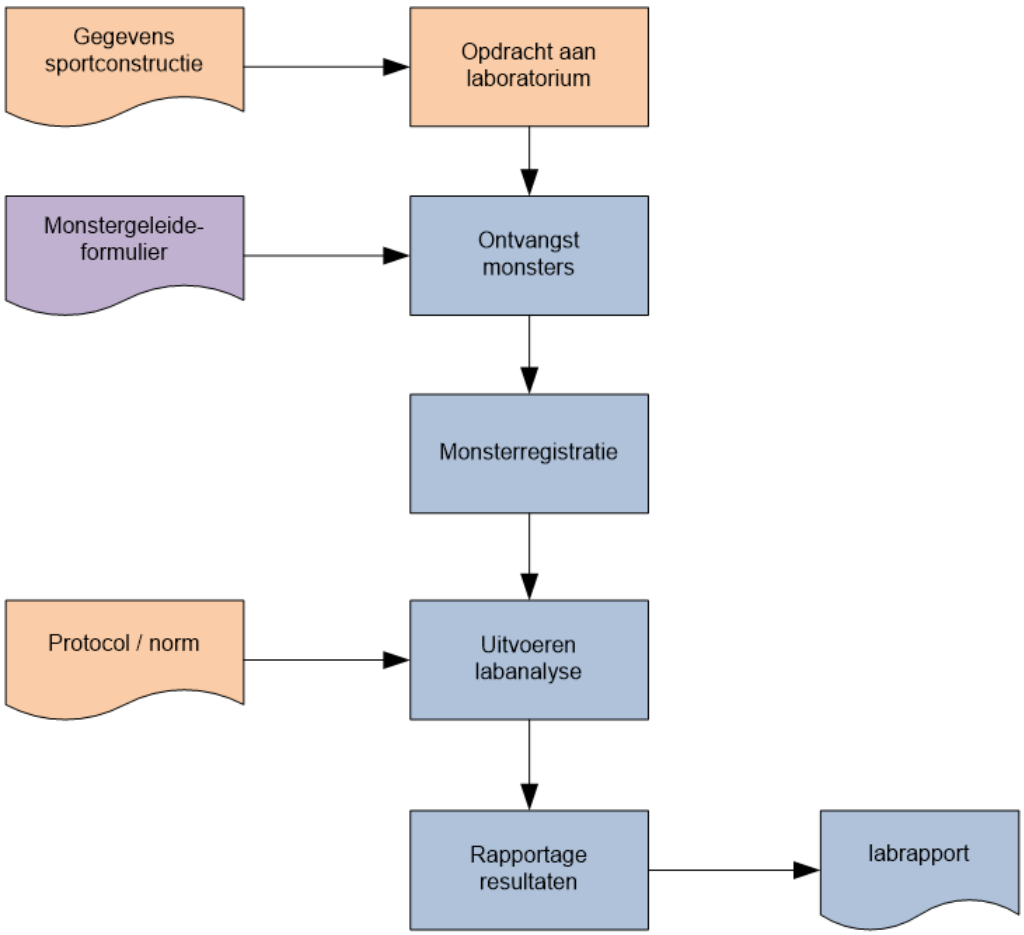

Uit te voeren keuringen en steekproef

Keuringen en steekproeven dienen volgens de geldende testnormen en bijbehorende werkmethoden te worden uitgevoerd.

Nader onderzoek

Indien er twijfel bestaat op basis van de uitgevoerde metingen kan nader onderzoek plaatsvinden door het keuringsinstituut.

Rapportage resultaten tussentijdse keuringen

Het door NOC*NSF erkende keuringsinstituut verstrekt aan de aanvrager een rapportage op basis van de resultaten van de tussentijdse keuringen. Hierin rapporteert het instituut per constructielaag of deze aan de eis voldoet. Het keuringsinstituut kan tot een van onderstaande conclusies komen:

1. De constructielaag voldoet aan de normen;
2. De constructielaag voldoet niet aan de normen. Hierdoor kan getwijfeld worden aan de prestatie van het constructieonderdeel. Door de aanvrager moeten herstelmaatregelen worden genomen op basis van de rapportage van de keuring. Na uitvoering van de maatregelen wordt de constructielaag opnieuw gekeurd;

3. Het constructieonderdeel voldoet op enkele onderdelen niet aan de normen, echter er is een gerechtvaardigd vertrouwen dat de constructielaag met geringe aanpassing de geëiste prestaties kan gaan leveren. De opdrachtgever (laat) de vereiste herstelwerkzaamheden uitvoeren. Gereedmelding volstaat middels een schriftelijke melding. Deze gereedmelding moet ondertekend zijn namens de opdrachtgever.

Bij goedkeuring van een constructielaag dient deze status van goedkeuring gehandhaafd te blijven totdat de volgende constructielaag wordt aangebracht.

Eindkeuring

De eindkeuring kan pas worden aangevraagd en uitgevoerd als alle tussentijdse keuringen en het laboratoriumonderzoek met goed resultaat zijn afgerond én de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' door de opdrachtgever is betaald.

Bij de eindkeuring heeft de inspecteur van het door NOC*NSF erkende keuringsinstituut te maken met een keuringsprocedure, normen en werkmethoden. In de keuringsprocedure (zie bijlage 6) worden de verschillende onderdelen (bijv. vlakheid, balstuit, hoogteligging en laagdikte) per constructiedeel waarop wordt gekeurd, beschreven. In de norm staan de verschillende toegestane waarden per onderdeel. De werkmethode beschrijft de werkwijze hoe de inspecteur met het betreffende apparaat tot een meting komt. Indien in de beschrijving van de keuringsprocedure en gerelateerde norm of werkmethode een of meerdere tegenstrijdigheden zitten, is de beschrijving in deze keuringsprocedure leidend.

Keuringsrapport

Het betreffende keuringsinstituut verstrekt aan de aanvrager een conceptrapportage op basis van de resultaten van de eindkeuring. Hierin rapporteert het keuringsinstituut of de volledige constructie aan de normen voldoet. Het keuringsinstituut kan tot een van onderstaande conclusies komen:

1. De constructie voldoet aan de normen;
2. De constructie voldoet niet aan de normen en herstelmaatregelen zijn noodzakelijk. Het keuringsinstituut vermeldt op welk onderdeel de sportvloer niet voldoet. Nadat de aanvrager heeft zorggedragen voor aanpassing van het te herstellen deel, moet hij opnieuw een eindkeuring aanvragen.

Beslissing/autorisatie eindrapport keuring

De uitvoering van de keuring en de beslissing omtrent het verlenen van een positief eindrapport zijn twee gescheiden verantwoordelijkheden. De uitvoering van de keuring en het opstellen van een rapportage gebeurt door een inspecteur. Op grond van deze rapportage, de bijlagen en eventueel de vastgelegde intenties wordt door de technisch manager van het keuringsinstituut een besluit genomen tot het verlenen van de eindrapportage. Dit keuringsrapport wordt geüpload in het systeem voor het registratie- en beoordelingsproces.

In het keuringsrapport moeten ten minste de onderstaande zaken worden opgenomen.

- NAW gegevens van de aanvrager waaraan de rapportage wordt verstrekt:
    - volledige naam van de aanvrager conform uittreksel van de KvK of ander rechtsgeldig document (bijv. statuut);
    - vestigingsplaats.
- Gegevens van het keuringsinstituut:
    - naam;
    - vestigingsplaats;
    - handtekening(en) van de technisch manager van het keuringsinstituut.
- Gegevens geïnspecteerde sportvloer:
    - de gegevens van de constructie, welke ervoor lag (alleen bij ombouw)
    - de gegevens van de constructie en de sport waarvoor deze wordt gebruikt;

    - tekst die aangeeft dat de constructie voldoet aan de eisen zoals omschreven in de betreffende NOC*NSF-norm;
    - titelcode, titel en publicatiedatum van de betreffende NOC*NSF-norm;
    - locatiegegevens van de constructie;
    - veld- baannummer en vereniging;
    - een overzicht van de onderdelen van de constructie die zijn getoetst inclusief gebruikte werkmethode;
    - het keuringsresultaat per onderdeel;
    - de eindconclusie.
- Gegevens inspectieschema:
- Code + titel inspectieschema

2.2.5 NOC*NSF/sportbond certificaat

Zodra het registratie- en beoordelingsproces is afgerond ontvangen de opdrachtgever en het keuringsinstituut hiervan een e-mail met daaraan toegevoegd het NOC*NSF/sportbond certificaat en het definitieve keuringsrapport. Het certificaat is uniek en beschermd tegen fraude door middel van het certificaatnummer en QR-code. Hieronder ziet u een voorbeeldcertificaat. De data op het certificaat zijn fictief.

NOC*NSF

KNKV

Certificaat

2017-0008

Op grond van de uitgevoerde keuringen door:

Kip

heeft NOC*NSF het genoegen te bevestigen dat de Nieuwbouw van de sportvloer:

45 XT DMD AIR 10 TPE (ZUMAN)

TYPE: KUNSTGRAS

zoals is aangelegd bij:

KORFBALVERENIGING INFOCASTER B.V., VELDNUMMERS TE ARNHEM

gerealiseerd door:

A. AGTERBERG B.V.

voldoet aan de sporttechnische eisen en bijbehorende normen zoals gesteld door

KNKV

Toelichting:

Toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toelichting toeli

Arnhem, 25-1-2017

Het certificaat vervalt bij aanpassing aan de sportvloerconstructie

www.nocnsf.nl/sportvloerenlijst

CERTIFICAAT

3. Financiën

Als eigenaar/beheerder van het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties voert NOC*NSF de regie bij het onderhouden en doorontwikkelen van het Kwaliteitssysteem. De structurele aandachtsgebieden worden hieronder beschreven.

3.1 Aandachtsgebieden

- beheer en onderhoud Procedurehandboek Kwaliteitszorgsysteem
- beheer en onderhoud van de NOC*NSF Sportvloerenlijst
- initiëren en begeleiden van onderzoek en ontwikkeling
- controle keuringsinstituten
- secretariaat Normalisatie NOC*NSF

3.2 Financieringsbronnen

Deze activiteiten worden gefinancierd uit onderstaande bronnen:

1. 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem'
2. opbrengsten Handboek Sportvloeren en Sportaccommodaties
3. opbrengsten toetreding nieuw keuringsinstituut
4. lottogelden NOC*NSF

3.3 Budget voor onderzoek en innovatie

Door jaarlijks een budget beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van onderzoek en het doorvoeren van innovatie, wordt er een impuls gegeven aan de kennis omtrent de aanleg, onderhoud en gebruik van sportvloeren en sportaccommodaties. Hieronder wordt de procedure beschreven met betrekking tot het indienen van een aanvraag om aanspraak te maken op de beschikbare middelen voor onderzoek.

Procedure 'Aanvraag middelen voor onderzoek'

- Alle organisaties in de inhoudelijke werkgroepen van het NOC*NSF Kwaliteitszorgsysteem komen in aanmerking om een voorstel in te dienen. Voorstellen moeten eerst besproken zijn in de relevante werkgroep(en) en daar worden goedgekeurd. Agendering hiervan via NOC*NSF. NOC*NSF zorgt ervoor dat het voorstel, indien nodig, in één of meerdere werkgroepen moet worden besproken.

- De aanvraag wordt ingediend door de voorzitter van de werkgroep. Per werkgroep kan er per jaar één aanvraag worden ingediend.

- De aanvraag moet een technisch onderwerp aangaande sportaccommodaties omvatten.

- De aanvrager moet de noodzaak van het onderzoek op basis van knelpunten in de dagelijkse praktijk bij aanleg, onderhoud en gebruik van sportaccommodaties aantonen of onderbouwen welke kans op innovatie het onderzoek dichterbij brengt.

- Jaarlijks aan te vragen voor 1 december bij NOC*NSF via het secretariaat van het Kwaliteitszorgsysteem.

- In beginsel een maximale toekenning van 15.000 euro per project tot een maximum van 50% van de totale kosten van het project.

- De aanvragen worden beoordeeld door het College van Deskundigen.

- Het College van Deskundigen geeft de voorrang aan die projecten die de grootste bijdrage zullen leveren aan het handhaven en / of het verhogen van de kwaliteit van sportaccommodaties in Nederland.

- Hierbij is er afstemming met de toe te kennen projecten vanuit andere onderzoeksbudgetten, waaronder die van de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek (hierna: 'BSNC'). Dubbele financiering wordt hiermee voorkomen.

- Het college stelt uiterlijk 1 maart vast welke bedragen worden toegekend aan welke projecten.

- De aanvragers worden door NOC*NSF geïnformeerd over de besluiten.

- De toegekende projecten ontvangen vooraf 90% van de bijdrage.

- Na afronding van het project levert de aanvrager een inhoudelijk en financieel verslag aan.

- NOC*NSF beoordeelt dit verslag en geeft een advies aan het College van Deskundigen ten behoeve van goedkeuring. Bij goedkeuring wordt de resterende 10% voldaan.

- De uitkomsten van het onderzoek zijn vrij toegankelijk en worden ten minste op de website van de BSNC, de Vereniging Sport en Gemeenten (hierna: 'VSG') en NOC*NSF gepubliceerd.

3.4 Handboek Sportaccommodatie

Het Handboek Sportaccommodaties, staat los van het Kwaliteitszorgsysteem en is opgezet om te dienen als informatiebron voor allen die betrokken zijn bij de planning, bouw, beheer, inrichting en onderhoud van sportaccommodaties. Het bevat gegevens over normen, eisen, wensen, aanbevelingen en richtlijnen die gelden bij sportaccommodaties. Sinds 2017 heeft NOC*NSF weer de regie over de inhoud. Arko Sports Media voert de redactie van het handboek. Hoewel het Handboek Sportaccommodaties geen onderdeel is van het Kwaliteitszorgsysteem, wordt een deel van opbrengsten, vanuit de uitgave van het handboek, ingezet op de hierboven genoemde aandachtsgebieden.

3.5 Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem

Om uitvoering te kunnen geven aan de procedures en processen van het NOC*NSF Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties, met als doel de kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid van sportvloeren en sportaccommodaties structureel, in belang van de sporter, te borgen, zijn financiële middelen nodig. Een deel van deze financiële middelen wordt sinds 2014 gerealiseerd door bij de aanleg, ombouw, renovatie of door de sportbond vereiste herkeuring van een gecertificeerde sportvloer of sportaccommodatie een éénmalige bijdrage, zogenoemde 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem', te laten betalen door de opdrachtgever. Deze bijdrage staat los van de aanleg- en keuringskosten. Op deze manier deelt elke opdrachtgever in de kosten die bijdragen aan het borgen en verhogen van de kwaliteit van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland. Hierdoor is het mogelijk om richting de opdrachtgever zekerheid te bieden over de kwaliteit bij de aanschaf van een sportvloer en heeft de markt een goede houvast door de procedures die ten grondslag liggen aan de NOC*NSF Sportvloerenlijst. De hoogte van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' is afhankelijk van het type sportvloer. Het overzicht hiervan staat op de volgende pagina.

Indien de opdrachtgever een gecertificeerde sportvloer wil aanleggen, ombouwen, renoveren of herkeuren dient zij dit als project te registreren via de NOC*NSF Sportvloerenlijst. De betaling van de bijdrage is onderdeel van deze registratie en is noodzakelijk om het beoordelingsproces te starten. Het betreffende keuringsinstituut begint pas met de eindkeuring, nadat de opdrachtgever de bijdrage heeft betaald. Het NOC*NSF/sportbond certificaat is het fysieke bewijs dat de betreffende sportvloer voldoet aan de gestelde minimale eisen. Dit certificaat wordt gehanteerd als minimale randvoorwaarde voor het spelen van competitiewedstrijden, welke worden georganiseerd door de betreffende sportbond.

Indien er vragen zijn over de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' kunt u contact opnemen met een van de onderstaande overkoepelende organisaties.

- Gemeenten – VSG – André de Jeu – a.dejeu@sportengemeenten.nl
- Markt – BSNC – Ben Moonen – b.moonen@bsnc.nl
- Sport – NOC*NSF – Matthijs de Bruin – matthijs.debruin@nocnsf.nl

Bijdrage kwaliteitszorgsysteem per type sportvloer

Sportvloer	*Bijdrage*
Atletiekbaan	
- rondbaan en techn. nummers	€ 600,--
- rondbaan	€ 300,--
- hoogspringen	€ 100,--
- overige techn. nummers	€ 50,--
Voetbalvelden	
- 11 tegen 11-velden	€ 350,--
- 7 tegen 7-velden	€ 175,--
Rugby-/American Footballvelden	€ 350,--
Honk- en softbalvelden	€ 350,--
Hockeyvelden	€ 300,--
Skeelerbanen	€ 300,--
Korfbalvelden	€ 200,--
Tennisbaan	€ 50,--
Handbalvelden	€ 90,--
Binnensportvloeren	€ 150,--
Gymzalen	€ 100,--
Padel	€ 50,--

Genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

4. Communicatie

Het is van essentieel belang dat alle betrokkenen bij het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties op de hoogte (kunnen) zijn en blijven over het systeem en gerelateerde zaken. De NOC*NSF Sportvloerenlijst is het platform waarop alle relevante (bron)informatie te vinden is. Daarnaast spelen met betrekking tot de informatievoorziening meerdere partijen een rol, te weten NOC*NSF, sportbonden (sportclubs en -organisatie), VSG (gemeenten), BSNC (leveranciers/aannemers) en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten. Deze organisaties bieden in algemene zin de belangrijkste informatie aan via hun eigen communicatiemiddelen en –kanalen. Voor specifieke vragen kunt u vanzelfsprekend persoonlijk contact opnemen met deze partijen én via accommodatiezaken@nocnsf.nl.

Op de NOC*NSF Sportvloerenlijst kunt u de volgende informatie met betrekking tot het Kwaliteitszorgsysteem vinden:

- actualiteiten, zoals recente wijzigingen in het Kwaliteitszorgsysteem en algemene nieuwsitems;
- documentatie met betrekking tot het Kwaliteitszorgsysteem, zoals dit Procedurehandboek en actuele normbladen;
- een overzicht van alle sportvloerconstructies die kunnen worden aangelegd;
- een overzicht van alle gecertificeerde sportvloeren in Nederland, die sinds 2017 het nieuwe registratie- en beoordelingsproces hebben doorlopen.

NOC*NSF, de sportbonden en VSG en BSNC doen er alles aan om hun informatieaanbod actueel te houden. Het spreekt voor zich dat alle betrokkenen er zelf verantwoordelijk voor zijn om zichzelf, via de beschikbare kanalen, op de hoogte te stellen en op de hoogte te houden van ontwikkelingen met betrekking tot het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties. Bij eventuele onduidelijkheden of tegenstrijdigheden zijn partijen zelf verantwoordelijk via de daarvoor beschikbare kanalen informatie in te winnen en niet naar eigen inzicht te handelen.

5. Bijlagen

Bijlage 1 – NOC*NSF-normcommissie

Bijlage 2 – College van Deskundigen

Bijlage 3 – Werkverdeling werkgroepen

Bijlage 4 – Eisen keuringspersoneel

Bijlage 5 – Modelovereenkomst NOC*NSF en test- en/of keuringsinstituut

Bijlage 6 – Procedures aanleg sportconstructie - Atletiek

Bijlage 7 – Keuringsprocedures

Bijlage 8 – Definities

Bijlage 1 – NOC*NSF-normcommissie

De NOC*NSF-normcommissie (hierna: "Normcommissie") voert de besluitvorming voor het vaststellen van nieuwe en herziene NOC*NSF-normen of het verwijderen van verouderde NOC*NSF-normen op basis van adviezen en werkzaamheden van de inhoudelijke werkgroepen.

De Normcommissie voert het secretariaat van de hierboven beschreven normcommissie en werkgroepen. De belangen vanuit de markt, gemeenten en sport worden binnen de werkgroepenstructuur behartigd door een vertegenwoordiging van sportbonden, gemeenten, aannemers, leveranciers, adviesbureaus, brancheorganisaties, onderwijs en door NOC*NSF erkende test- en keuringsinstituten.

Taken

- Het verzorgen van de Nederlandse inbreng bij internationale en Europese normalisatie;
- Het opstellen en aanpassen van NOC*NSF-normen en werkmethoden, praktijkrichtlijnen en aanverwante publicaties, in overeenstemming met de relevante procedures;
- De periodieke beoordeling van NOC*NSF-normen en werkmethoden,

Samenstelling en benoeming

- De Normcommissie is samengesteld uit de voorzitters van de inhoudelijke werkgroepen (WG 2 t/m 10). De door NOC*NSF erkende keuringsinstituten sluiten aan vanuit hun adviesrol.
- Het College van Deskundigen kan anderen dan in het vorige punt beschreven tot lid van de Normcommissie benoemen.
- Indien de sector gemeenten, markt of sport niet is vertegenwoordigd in de Normcommissie, dient het College van Deskundigen een vertegenwoordiger van de betreffende sector tot lid van de Normcommissie te benoemen.

Werkwijze

- De Normcommissie vergadert zoveel als voor de geplande voortgang van de werkzaamheden is vereist en tenminste tweemaal per jaar.
- Het verzoek tot de vergadering geschiedt per e-mail en tenminste tien dagen van tevoren, de dag van het verzoek en die van de vergadering niet meegerekend.
- Het verzoek tot vergadering bevat, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
- De Normcommissie kan deskundigen uitnodigen om een of meer vergaderingen bij te wonen. Deze personen hebben een adviserende rol en hebben geen stemrecht.
- De Normcommissie formuleert de Nederlandse standpunten ten aanzien van internationale of Europese normalisatie.

Werkgroepen

- De Normcommissie kan voor bepaalde delen van haar programma werkgroepen instellen.
- De Normcommissie bepaalt van elke werkgroep het programma en de naam en legt dit op een nader te regelen wijze vast.
- De Normcommissie wijst, zo mogelijk uit haar midden, de voorzitter van de werkgroepen aan en benoemt de overige leden. De voorzitter van een werkgroep heeft uit hoofde van zijn functie zitting in de Normcommissie.

Besluitvorming

Bij de besluitvorming wordt gestreefd naar consensus. Wanneer geen consensus kan worden bereikt kan de voorzitter beslissen tot besluitvorming met meerderheid van stemmen. Daarbij moet rekening

worden gehouden met gelijkwaardigheid in stemverhouding van belanghebbende partijen. Bij staken van stemmen beslist de voorzitter of zijn plaatsvervanger.

In de werkgroepen wordt gestreefd naar consent (geen bezwaren) of consensus (iedereen eens). Mocht dit niet lukken, dan moet een aanmerkelijk deel van de aanwezigen voorstander zijn van het inbrengen van de casus door de voorzitter bij de Normcommissie. De voorzitter legt de casus voor inclusief alle voor- en tegenargumenten. Alle werkgroepleden hebben een stem.

De Normcommissie neemt besluiten op basis van consent of consensus. De voorzitters van de inhoudelijke werkgroepen hebben in de Normcommissie een stem. De door NOC*NSF erkende keuringsinstituten hebben geen stem, maar een adviesrol. Mocht geen consensus worden bereikt, dan moet een aanmerkelijk deel van de aanwezigen voorstander zijn van het inbrengen van de casus door de voorzitter bij het College van Deskundigen. De voorzitter legt de casus voor inclusief alle voor- en tegenargumenten. Het College van Deskundigen besluit dan bindend over het betreffende onderwerp.

Omtrent de besluitvorming tijdens de vergaderingen van zowel de werkgroepen als de Normcommissie, is het noodzakelijk dat meer dan de helft van de werkgroepleden of normcommissieleden aanwezig is. Ten behoeve van de effectiviteit en efficiëntie van het gehele normalisatieproces is het voor zowel de werkgroepen als de Normcommissie ook mogelijk om een besluit via e-mail vast te stellen.

Bijlage 2 – College van Deskundigen

Om maatschappelijk draagvlak voor alle gerelateerde zaken omtrent het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties te verkrijgen en te behouden, maakt NOC*NSF gebruik van een College van Deskundigen. In het College van Deskundigen zit een vertegenwoordiging vanuit gemeenten, aannemers, leveranciers en sport.

Taken

- Het vaststellen van nieuwe of herziende procedures van het Kwaliteitszorgsysteem sportvloeren en sportaccommodaties.
- Toezien op een correcte handhaving door NOC*NSF van de vastgestelde procedures van het Kwaliteitszorgsysteem.
- Het jaarlijks vaststellen van de begroting van het Kwaliteitszorgsysteem om uitvoering te kunnen geven aan de procedures van het kwaliteitszorgsysteem.
- NOC*NSF te adviseren over de uitgifte van het NOC*NSF/sportbond certificaat, ten aanzien van tenminste de volgende aspecten:
    - Aard en inhoud van het registratie- en beoordelingsproces om te komen tot NOC*NSF/sportbond gecertificeerde sportvloeren;
    - De te hanteren keuringsprocedures, normen en werkmethoden;
    - De frequentie, aard en plaats en controles (audits);
    - De aan het certificatiepersoneel te stellen kwalificatie-eisen;
    - Het gebruik en de betekenis van het certificaat;
    - Het draagvlak en de bekendheid van het certificaat;
    - De bekendheid van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem;
    - De doorontwikkeling ten behoeve van de kwaliteit van de sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland;
    - Het verstrekken van informatie aan derden over het Procedurehandboek Kwaliteit Sportvloeren & Sportaccommodaties;
    - Het bijhouden van een actueel overzicht van gecertificeerde sportvloeren in Nederland.

Bevoegdheden

Het College van Deskundigen is bevoegd om NOC*NSF gevraagd of ongevraagd te adviseren binnen het eigen werkterrein. Zij mogen desgevraagd (al dan niet bindende) adviezen uitbrengen aan NOC*NSF, met dien verstande dat adviezen over het door NOC*NSF te voeren beleid door NOC*NSF worden voorgelegd aan het bestuur.

Het College van Deskundigen is bovendien bevoegd om een door NOC*NSF te hanteren beleid te ontwikkelen ten aanzien van de te treffen maatregelen bij constatering van tekortkomingen bij certificaathouders en verstrekkers.

Het College van Deskundigen is geheimhoudingspichtig ten aanzien van alle gegevens betreffende een certificering waarover het uit hoofde van zijn functie de beschikking krijgt.

Samenstelling

- De bestuur van NOC*NSF benoemt de leden van het College van Deskundigen. Hij/zij ziet toe op een evenwichtige samenstelling van het College van Deskundigen, bestaande uit een vertegenwoordiging vanuit gemeenten, aannemers, leveranciers en sport.
- De manager Sportontwikkeling van NOC*NSF kan, indien het zulks met het oog op een goede taakvervulling van het College van Deskundigen nodig oordeelt, anderen dan bedoeld in het vorige lid benoemen tot lid van het College.
- Het College bestaat uit tenminste 3 en ten hoogste 10 leden. Het College van Deskundigen bepaalt het aantal leden.

- De leden van het College van Deskundigen worden voor de duur van maximaal 4 jaar benoemd. Aftredende leden kunnen terstond worden herbenoemd, voor telkens een periode van 4 jaar.
- Wanneer een lid van het College van Deskundigen niet langer de hoedanigheid heeft, op grond waarvan hij/zij werd benoemd, eindigt het lidmaatschap van het College van Deskundigen.
- De voorzitter wordt door de manager Sportontwikkeling / bestuur in functie benoemd.
- De leden kunnen te allen tijde ontslag nemen.

Werkwijze

- Het College van Deskundigen vergadert ter uitoefening van haar taak tenminste viermaal per jaar en voorts zo vaak als de voorzitter, dan wel drie leden van het College van Deskundigen, hierom verzoeken.
- Het verzoek tot de vergadering geschiedt per e-mail en tenminste tien dagen van tevoren, de dag van het verzoek en die van de vergadering niet meegerekend.
- Het verzoek tot vergadering bevat, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
- Het College van Deskundigen kan deskundigen uitnodigen om een of meer vergaderingen bij te wonen. Deze personen hebben een adviserende rol en hebben geen stemrecht.

Besluitvorming

- Het College van Deskundigen streeft naar het bereiken van consensus.
- Wanneer geen consensus wordt bereikt worden besluiten genomen op basis van een meerderheid van de stemmen (helft + 1).
- Ieder lid van het College van Deskundigen heeft het recht tot het uitbrengen van één stem, waarbij de sectoren markt, gemeenten en sport allen, ongeachte het aantal leden/vertegenwoordiger, één stem hebben. Het College van Deskundigen kan ter vergadering alleen dan geldige besluiten nemen indien alle sectoren ter vergadering aanwezig zijn.
- Het College van Deskundigen kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle stemgerechtigde leden of sectoren in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk, per e-mail een stem uit te brengen. Een aldus genomen besluit wordt met onderbouwingen en stemuitslag door de secretaris bij de notulen van de eerstvolgende vergadering gevoegd en vastgesteld.

Voor door de NOC*NSF-normcommissie aangebrachte besluiten is dezelfde procedure van besluitvorming van toepassing.

Bijlage 3 - Werkverdeling werkgroepen

NOC*NSF-normcommissie en werkgroepen met EN-Scope

	Werkverdeling
Vergaderingen plannen	NOC*NSF plant de vergadering in aan de hand van een beschikbaarheidstool. NEN en NOC*NSF hebben vooraf afstemming over de data.
Agenda opstellen	NOC*NSF stelt de agenda op voor de NOC*NSF-vergadering. NEN is verantwoordelijk voor de NEN-agenda.
Documenten versturen	NOC*NSF stuurt alle relevante documenten (agenda, notulen en overige bijlagen) voor de NOC*NSF-vergadering per e-mail naar de werkgroepleden. Ten behoeve van het gebruikersgemak voegt NOC*NSF in dezelfde e-mail ook de stukken voor de NEN-vergadering toe. De stukken voor de NEN-vergadering worden geplaatst op ISOlutions en daarmee gedeeld aan de normcommissie/werkgroepleden.
Vergadering	NOC*NSF is samen met de betreffende voorzitter verantwoordelijk voor het effectief en efficiënt laten verlopen van de NOC*NSF-vergadering. NEN is samen met de betreffende voorzitter verantwoordelijk voor het effectief en efficiënt laten verlopen van de NEN-vergadering.
Notulen opstellen	NOC*NSF stelt de NOC*NSF-notulen op. NEN stelt de NEN-notulen op.
Afspraken najagen	NOC*NSF is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van de afspraken die zijn ontstaan in de NOC*NSF-vergadering. NEN is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van de afspraken die zijn ontstaan in de NEN-vergadering.
Inbrengen input NL in Europa	Binnen de NEN-vergadering wordt besproken of en hoe er input en terugkoppeling wordt georganiseerd met betrekking tot de Europese normcommissie (CEN/TC 217).
Stemming Europese norm	Indien een stemming nodig is met betrekking tot een bepaalde Europese norm, vindt deze plaats tijdens de NEN-vergadering. De conclusie die op basis van consensus tot stand komt, wordt door NEN, namens de NEN-Normcommissie of NEN-werkgroep, verwerkt in ISOlutions. Indien er tussentijdse stemmingen noodzakelijk zijn, wordt dit gedeeld met de werkgroep/normcommissie en zal er afstemming plaatsvinden met de voorzitter van de betreffende werkgroep.
Opstellen en herzien van NOC*NSF-normen	De voorzitter van de betreffende werkgroep waarin de NOC*NSF-norm wordt opgesteld of herzien, informeert de NOC*NSF-normcommissie Sportvloeren en Sportaccommodaties over de in ontwikkeling of aanpassing zijnde NOC*NSF-norm. Zodra de werkgroep de NOC*NSF-norm heeft opgesteld of aangepast, legt de voorzitter van de betreffende werkgroep de norm ter vaststelling voor aan de normcommissie. Het besluitvormingsproces is beschreven bij het onderdeel 'structuur' (paragraaf 1.3.2) in hoofdstuk 1 'Normalisatie'.

Overige werkgroepen

	Werkverdeling
Vergaderingen plannen	NOC*NSF plant de vergadering in aan de hand van een beschikbaarheidstool. NEN wordt hierover door NOC*NSF geïnformeerd.
Agenda opstellen	NOC*NSF stelt de agenda op. Bij een voor de werkgroep relevante Europese ontwikkeling/norm, vindt er afstemming plaats tussen NEN, NOC*NSF en de betreffende voorzitter om te besluiten hoe deze ontwikkeling/norm wordt ingebracht in de vergadering.

Documenten versturen	NOC*NSF stuurt alle relevante documenten (agenda, notulen en overige bijlagen) per e-mail naar de werkgroepleden.
Vergadering	NOC*NSF is samen met de betreffende voorzitter verantwoordelijk voor het effectief en efficiënt laten verlopen van de vergadering.
Notulen opstellen	NOC*NSF stelt de notulen op.
Afspraken najagen	NOC*NSF is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van de afspraken die zijn ontstaan in de vergadering.
Europese norm	Indien er tijdens de NOC*NSF vergadering input of een stemming voor een bepaalde Europese norm tot stand komt, wordt deze door NOC*NSF gestuurd aan NEN. Indien deze input geen andere werkgroepen raakt, wordt de conclusie door NEN, namens de werkgroep, gecommuniceerd richting Europa.
Opstellen en herzien van NOC*NSF-normen	De voorzitter van betreffende werkgroep waarin de NOC*NSF-norm wordt opgesteld of herzien, informeert de NOC*NSF-normcommissie Sportvloeren en Sportaccommodaties over de in ontwikkeling of aanpassing zijnde NOC*NSF-norm. Zodra de werkgroep de NOC*NSF-norm heeft opgesteld of aangepast, legt de voorzitter van de betreffende werkgroep de norm ter vaststelling voor aan de normcommissie. Het besluitvormingsproces is beschreven bij het onderdeel 'structuur' (paragraaf 1.3.2) in hoofdstuk 1 'Normalisatie'.

Bijlage 4 – Eisen keuringspersoneel

Het personeel van of betrokken bij het keuringsinstituut moet voldoen aan een aantal aanvullende eisen teneinde de kwaliteitsborging te verzekeren. De opleiding en ervaring van het keuringspersoneel moet aantoonbaar zijn vastgelegd.

Inspecteur

- Minimaal MBO werk- en denkniveau, verkregen door opleiding of ervaring;
- Aantoonbare kennis van GWW- / Cultuurtechniek of bouwkunde;
- Voldoende kennis van de relevante sportnormen;
- In staat meetresultaten op de juiste wijze te interpreteren;
- Ervaring met het zelfstandig uitvoeren van keuringen. Deze ervaring houdt minimaal het volgende in: per testmethode minimaal vijf in situ keuringen in de afgelopen 3 jaar.

Technisch manager

- Minimaal HBO werk- en denkniveau;
- Voldoende kennis van de relevante sportnormen;
- Minimaal 3 jaar werkervaring binnen een soortgelijk toepassingsgebied.

Bijlage 5 - Modelovereenkomst NOC*NSF en test- en/of keuringsinstituten

Keurmerkovereenkomst
NOC*NSF
en
Naam test- en/of keuringsinstituut

De ondergetekenden:

1. De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid **Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie**, gevestigd te Arnhem, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer E. Lenselink, manager Sportontwikkeling, hierna te noemen "NOC*NSF";

en

2. De [rechtsvorm] [**naam**], ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer/mevrouw [naam], [functie] hierna te noemen "Test- en/of Keuringsinstituut";

Hierna gezamenlijk ook te noemen "Partijen", dan wel afzonderlijk "Partij",

In aanmerking nemende dat:

- NOC*NSF en de sportbonden in Nederland de processen behorend bij de kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid van sportvloeren en sportaccommodaties wenst te borgen, waardoor sportvloeren en sportaccommodaties na aanleg, ombouw of renovatie voldoen aan bepaalde minimale kwaliteitseisen;
- Test- en/of keuringsinstituten praktijkkeuringen dan wel laboratoriumtesten en -keuringen van sportvloeren en sportaccommodaties dienen uit te voeren en te beoordelen in overeenstemming met het *Procedurehandboek "Kwaliteit sportvloeren & sportaccommodaties"* van NOC*NSF (hierna het " Handboek");
- Om de deskundigheid, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en continuïteit van hiervoor bedoelde instituten te kunnen waarborgen een accreditatie (van de Raad van Accreditatie, ingesteld door de Nederlandse overheid) is ingevoerd als voorwaarde voor het uitvoeren van het werk van deze zogeheten 'conformiteitsbeoordelende instituten';
- Door de Raad van Accreditatie geaccrediteerde test- en/of keuringsinstituten in aanmerking kunnen komen voor het keurmerk *'NOC*NSF erkenning'* (hierna het "Keurmerk");
- Test- en/of Keuringsinstituut op d.d. ..... is geaccrediteerd door de Raad van Accreditatie en gebruik wil maken van het Keurmerk;
- Het gebruik van het Keurmerk aan een aantal voorwaarden dient te voldoen en Partijen hiervoor de navolgende voorwaarden en bedingen zijn overeengekomen.

Komen overeen als volgt:

1. Gebruik Keurmerk

1.1 NOC*NSF stelt aan Test- en/of Keuringsinstituut het niet-exclusieve en niet-overdraagbare Keurmerk als opgenomen in ***Bijlage 1*** beschikbaar.

1.2 Met het hiervoor onder 1.1 genoemde Keurmerk verleent NOC*NSF aan Test- en/of Keuringsinstituut het recht het Keurmerk uitsluitend onder de voorwaarden als opgenomen in deze overeenkomst te gebruiken.

1.3 Test- en/of Keuringsinstituut verklaart het gebruik van het Keurmerk strikt uit te voeren binnen de bepalingen van deze overeenkomst. Ieder ander gebruik door Test- en/of Keuringsinstituut, dat niet valt binnen de bepalingen van deze overeenkomst, wordt aangemerkt als een ernstige toerekenbare tekortkoming in de nakoming van deze overeenkomst, die ontbinding rechtvaardigt.

2. Voorwaarden gebruik

2.1 De erkenning, en daarmee het gebruik van het Keurmerk, van Test- en/of Keuringsinstituut als genoemd in de overwegingen is uitsluitend verstrekt ten behoeve van het keuren en/of testen van de sportvloeren en/of –accommodaties van de sport(en) als genoemd in ***Bijlage 1***.

2.2 Test- en/of Keuringsinstituut verplicht zich te blijven voldoen aan voorwaarden voor accreditatie door de Raad van Accreditatie en te testen en te keuren conform de normen en processen zoals beschreven in het Handboek. De actuele en van toepassing zijnde versie van het Procedurehandboek is te vinden op de website van NOC*NSF (www.nocnsf.nl). Wijziging en/of aanvulling van eisen, richtlijnen en procedures opgenomen in het Handboek zullen steeds tijdig en schriftelijk door NOC*NSF worden gemeld aan Test- en/of Keuringsinstituut.

2.3 Jaarlijks vindt een evaluatie plaats door NOC*NSF van de door Test- en/of Keuringsinstituut uitgevoerde testen en/of keuringen, waarbij onder andere wordt gekeken naar: uitvoering van de werkzaamheden conform het gestelde in het Handboek en eventuele klachten over Test- en/of Keuringsinstituut van opdrachtgevers tot het keuren en/of testen van sportvloeren en sportaccommodaties, zoals leveranciers, aannemers, gemeenten, sportverenigingen en sportbonden.

2.4 Het gebruik van het Keurmerk is beperkt tot gebruik in Nederland.

2.5 Test- en/of Keuringsinstituut draagt ervoor zorg dat door het gebruik de belangen van NOC*NSF niet worden geschaad.

2.6 Indien Test- en/of Keuringsinstituut gebruik maakt van het Keurmerk zal Test- en/of Keuringsinstituut het Keurmerk overnemen in het oorspronkelijke formaat en de kleuren zoals opgenomen in **Bijlage 1**.

3. Vergoeding/betaling

3.1 Test- en/of Keuringsinstituut is voor het gebruik van het Keurmerk geen vergoeding aan NOC*NSF verschuldigd.

3.2 Test- en/of Keuringsinstituut betaalt aan NOC*NSF een bedrag (een opslag) op basis van het aantal uitgevoerde (eind)keuringen en/of testen overeenkomstig het gestelde in hoofdstuk 3.5 van het Procedurehandboek. NOC*NSF is gerechtigd de hier bedoelde bedragen (opslagen) aan te passen. Test- en/of Keuringsinstituut wordt hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld.

3.3 Na elk kwartaal verstrekt Test- en/of Keuringsinstituut aan NOC*NSF in de eerste week van het nieuwe kwartaal (eerste week april, juli, oktober en januari) een gespecificeerd overzicht van alle in dat kwartaal uitgevoerde eindkeuringen en geïnde opslagen.

3.4 NOC*NSF stuurt de factuur aan:
[Volledige naam]
T.a.v. …… [invullen]
Adres
Postcode en woonplaats

3.5 In 2017 wordt de betaling van de 'Bijdrage Kwaliteitszorgsysteem' anders ingericht door de doorvoering van het registratie- en beoordelingsproces. Lid 3.2, 3.3 en 3.4 komen te

vervallen voor projecten die vanaf de doorvoering van het nieuwe systeem zijn geregistreerd.

4. Duur van de overeenkomst

4.1 De overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van 1 jaar. De overeenkomst vangt aan op de datum van ondertekening en eindigt van rechtswege op……., tenzij het gestelde in lid 2 van toepassing is.

4.2 Indien NOC*NSF de overeenkomst na 1 jaar wil voort zetten deelt OC*NSF dat schriftelijk mee. In dat geval wordt deze overeenkomst jaarlijks stilzwijgend verlengd met telkens een periode van een jaar als sprake is van een positieve evaluatie als genoemd in artikel 2.3. Indien de evaluatie niet positief is, kan de overeenkomst tegen het einde van het lopende jaar schriftelijk worden opgezegd door NOC*NSF.

5. Tussentijdse beëindiging

5.1 Partijen kunnen deze overeenkomst tussentijds onmiddellijk (zonder opzegtermijn) opzeggen, onverminderd het recht van de niet in gebreke zijnde Partij om schadevergoeding te vorderen, op het moment dat:

a. De belangen dan wel goede naam van (een der) Partijen bij de uitvoering van deze overeenkomst worden geschaad;
b. Een der Partijen failleert, surseance van betaling aanvraagt, dan wel ontbonden c.q. geliquideerd wordt;
c. Een der Partijen zijn verplichtingen uit deze overeenkomst niet, niet volledig of niet tijdig nakomt, waaronder mede begrepen de naleving van het gestelde in het Handboek, na verloop van de redelijke termijn die hem is verstrekt om het verzuim te herstellen;
d. De (bedrijfs)activiteiten van (een der) partijen staken.

5.2 Op het moment dat deze overeenkomst eindigt, eindigt het recht van Test- en/of Keuringsinstituut om het Keurmerk te gebruiken met onmiddellijke ingang, met dien verstande dat Test- en/of Keuringsinstituut tot twee maanden na de datum van het eindigen van deze overeenkomst de tijd heeft eventuele voorraden van de in artikel 6.1 genoemde goederen waarop het Keurmerk staat vermeld, op te maken.

6. Rechten en plichten Test- en/of Keuringsinstituut

6.1 Test- en/of Keuringsinstituut is gerechtigd niet-exclusief gebruik te maken van het Keurmerk op uitsluitend: brochures, de website van de eigen organisatie en keur- en/of testrapportages.

6.2 Het is Test- en/of Keuringsinstituut niet toegestaan het Keurmerk te doen gebruiken door derden (leveranciers, aannemers, afnemers certificaathouders etc.). Test- en/of Keuringsinstituut zal dit bewaken en zo nodig voor haar rekening en risico de geëigende rechtsmaatregelen nemen. Test- en/of Keuringsinstituut vrijwaart NOC*NSF voor eventuele gevolgen voortvloeiend uit aanspraken van derden ter zake.

6.3 Het is Test- en/of Keuringsinstituut niet toegestaan het Keurmerk te wijzigen of anderszins aan te passen. Bij het gebruik van het Keurmerk door Test- en/of Keuringsinstituut mag geen enkele associatie worden gelegd met andere bedrijven of met eventuele sponsors van Test- en/of Keuringsinstituut. Teneinde zulks te voorkomen zal het artwork met betrekking tot elk gebruik als hiervoor onder lid 1 omschreven vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan NOC*NSF, afdeling Marketing.

7. Publiciteit en media

Het is Test- en/of Keuringsinstituut niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming in publicaties, advertenties of op enige andere wijze de (merk)naam en/of een van de beeldmerken van NOC*NSF te gebruiken of te vermelden.

8. Overdraagbaarheid en aansprakelijkheid

8.1 Het is Test- en/of Keuringsinstituut niet toegestaan haar rechten uit deze overeenkomst geheel of gedeeltelijk over te dragen aan derden, tenzij met voorafgaande schriftelijke toestemming van NOC*NSF.

8.2 NOC*NSF is jegens Test- en/of Keuringsinstituut en derden nimmer aansprakelijk voor enige schade van welke aard en omvang dan ook, welke Test- en/of Keuringsinstituut of een derde meent te lijden, behoudens in het geval de schade het gevolg is van opzet of grove schuld aan de zijde van NOC*NSF.

9. Toepasselijk recht

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

10. Geschillenregeling

10.1 Indien zich bij de uitvoering van deze overeenkomst of naar aanleiding daarvan tussen Partijen een geschil voordoet, is er sprake van een geschil, indien één van beide Partijen aan de andere Partij schriftelijk verklaart dat dit het geval is.

10.2 In geval van een geschil zullen Partijen eerst trachten het geschil in goed overleg te beslechten. Indien het geschil niet door middel van onderhandeling kan worden beslecht zullen Partijen trachten onder leiding van een door hen gezamenlijk aan te wijzen mediator tot een oplossing van het geschil te komen en die oplossing in een vaststellingsovereenkomst vast te leggen.

10.3 Indien een Partij of de mediator op enig moment tijdens de mediation de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst niet haalbaar of mogelijk acht, wordt het geschil voorgelegd aan de bevoegde rechter te Arnhem, die tevens bevoegd is in spoedeisende gevallen van het geschil kennis te nemen zonder dat lid 2 voordien toepassing vindt.

11. Bijlagen

Deze overeenkomst bevat een bijlage die als zodanig volledig en onverbrekelijk deel uitmaakt van deze overeenkomst.

Aldus in tweevoud opgemaakt en getekend te Arnhem op [datum],

1. NOC*NSF	2. [Naam test- en keuringsinstituut]
Naam Manager Sportontwikkeling	Naam Functie

Bijlagen:

1. Het Keurmerk

Bijlage 5.1 - Het Keurmerk

Hierbij verklaart NOC*NSF dat

«Naam»

erkend wordt als

Omschrijving

voor de volgende sporten:

- «Sporten»

Namens NOC*NSF

Arnhem, datum

Naam
Manager Sportontwikkeling

Bijlage 6 – Keuringsprocedures

In deze bijlage staan de beschrijvingen van de keuringsprocedures voor hockey, voetbal, tennis en korfbal. Deze keuringsprocedures hebben betrekking op de onderdelen die bij een veldkeuring worden gekeurd, onderverdeeld per constructielaag. Mochten er tegenstrijdigheden zitten tussen wat een bepaalde norm beschrijft en wat er in de betreffende keuringsprocedures staat, is de keuringsprocedure leidend. De keuringsprocedures worden minimaal om de 5 jaar geëvalueerd.

Op de volgende pagina's staat eerst een algemene inleiding en vervolgens de procedures op onderstaande volgorde:

- Hockey
- Hockey – periodieke keuring
- Voetbal
- Voetbal – periodieke keuring
- Korfbal
- Tennis

Inleiding

In dit document worden de verschillende onderdelen per constructiedeel, waarop wordt gekeurd, beschreven. Indien in de beschrijving van een gerelateerde norm of werkmethode een of meerdere tegenstrijdigheden zitten, is de beschrijving in deze keuringsprocedure leidend. De keuring vindt plaats door een NOC*NSF erkend keuringsinstituut. Indien relevant is in dit document ook opgenomen welke onderdelen door de betreffende sportbond worden gekeurd. In deze keuringsprocedure worden per onderdeel de onderstaande punten beschreven:

- Met welk apparaat er wordt gekeurd.
- Welke werkmethode er wordt gebruikt.
- Het aantal minimale meetresultaten.*
- De meetlocatie, waar de betreffende metingen worden gedaan.
- Criteria voor de beoordeling.
- Procedure bij afwijking.

* Er wordt gesproken over een minimaal aantal meetresultaten. Dit houdt in dat in de praktijk de inspecteur van het door NOC*NSF erkende keuringsinstituut, bepaalt of er meer meetresultaten noodzakelijk zijn wegens kwaliteitsaspecten, sportfunctionaliteit, veiligheid, bespeelbaarheid en uniformiteit. Als een meetresultaat meerdere metingen bevat, wordt dit in de procedure beschreven.

Keuringsrapport

Per keuring moeten onderstaande punten in het rapport worden beschreven.

- Datum keuring
- Omstandigheden
- Per onderdeel per constructiedeel
    - Werkmethode
    - Alle afzonderlijke meetresultaten
    - Beoordeling
    - Opmerkingen (optioneel)
- Conclusie

Klimatologische omstandigheden

De klimatologische omstandigheden (sneeuw, water en temperatuur) hebben invloed op het wel of niet goed kunnen uitvoeren van een keuring en op de verschillende waardes die moeten worden gemeten. Het keuringsinstituut is in de lead om te bepalen wanneer een meting niet kan worden uitgevoerd wegens klimatologische omstandigheden. Tevens is zij bevoegd om wegens klimatologische redenen een extra keuring uit te voeren. Enkele klimatologische richtlijnen waarop een keuringsinstituut kan besluiten om de keuring op een later moment uit te voeren zijn:

- Als de omgevingstemperatuur < 5° C of > 40° C;
- Als de te keuren constructielaag is bevroren;
- Als er sprake is van opdooi of zichtbare waterplassen;
- Als de te keuren constructielaag (deels) is bedekt met sneeuw.

Hockey

Onderbouw

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele onderbouw wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele onderbouw.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	10 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Stabiliteit (statisch)	Penetrometer	CN/C4.2	10 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	10 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Fundering (ongebonden)

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele fundering.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7 <u>Toevoeging:</u> Op ongebonden materiaal mag je niet slepen. Zorgen dat je een schone onderkant hebt. Rei moet op de breedte (smalle kant) staan.	Maximaal om de 10 meter.	Lengte en breedte raaien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	10 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het <u>totale</u> oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	10 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Fundering (mineraal gebonden)

Onderdeel	**Apparaat**	**Werkmethode**	**Minimaal aantal meetresultaten***	**Meetlocatie**	**Criteria beoordeling**	**Procedure bij afwijking**
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele fundering.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte en breedte raaien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	21 meetresultaten.	3 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. Betreft het gehele oppervlak incl. zij-/achteruitloop.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Fundering (gebonden elastische laag)

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele fundering.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte en breedte raaien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte	Dikteprikker	CN/C5.1	Maximaal om de 5 meter.	Lengte en breedte raaien. Meetresultaat is het gemiddelde van de lengte raai (17 metingen per meetresultaat)	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op één meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele toplaag.	Geen afwijking mogelijk.
Kleur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning - wedstrijd (afmeting)	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.2	Conform reglement KNHB.	Conform reglement KNHB.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit het reglement van de KNHB.	Geen afwijking mogelijk.
Conditionele aspecten (obstakels, hekwerk, etc.)	Visueel	Zie document 'Conditionele aspecten – Hockey'	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Veilig conform reglement van de KNHB.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte en breedteraaien. Diagonaal in de hoek gemeten.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	35 meetresultaten.	5 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte - infill	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C6.1	6 meetresultaten.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet	Geen afwijking mogelijk.

					voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	
Schok-absorptie	Triple A	N/F1.3 CN/C1.2	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Verticale vervorming	Triple A	N/F2.4	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Energie-restitutie	Triple A	N/F4.4	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balrol – alleen bij semi-watervelden en watervelden	Balrol	EN 12234 Afwijking: Zie figuur 3 onderaan dit document.	6 meetresultaten voor zowel de lengte als de afwijking.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit verticaal – alleen bij semi-watervelden en watervelden	Balstuit	EN 12235	6 meetresultaten. Elk meetresultaat is opgebouwd uit het gemiddelde van 3 metingen.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Als een sportvloerconstructie <u>NIET</u> als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt deze naast bovenstaande onderdelen <u>OOK</u> op onderstaande onderdelen gekeurd. Hiervan is sprake indien de betreffende sportvloerconstructie als pilot wordt gebouwd. Een sportvloerconstructie die <u>WEL</u> als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt dus <u>NIET</u> op onderstaande onderdelen gekeurd.

Onderdeel	**Apparaat**	**Werkmethode**	**Minimaal aantal meetresultaten***	**Meetlocatie**	**Criteria beoordeling**	**Procedure bij afwijking**
Glans (m.b.t. kleur van het veld/belijning)	Glansmeter	ISO 2813		De metingen worden verdeeld over het <u>totale</u> oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Hoogteligging (toplaag)

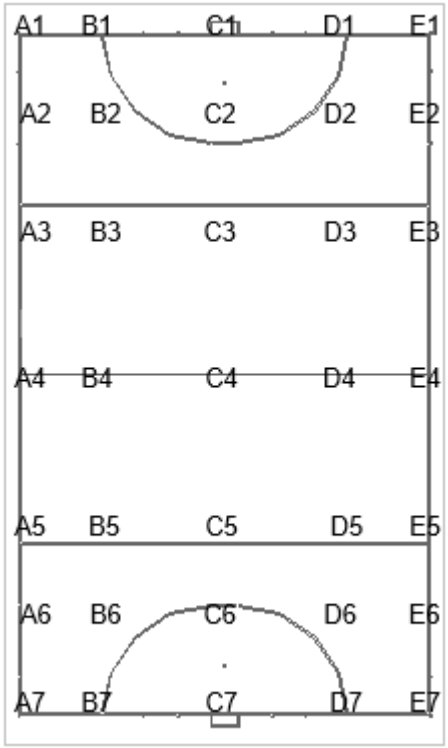

Figuur 2 – Laagdikte (infill), Schokabsorptie (toplaag), verticale vervorming (toplaag), energierestitutie (toplaag), balrol (toplaag), balstuit (toplaag), stroefheid (toplaag)

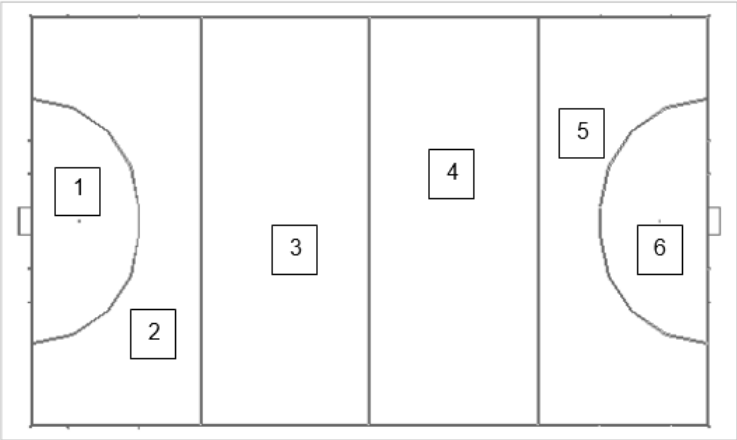

Figuur 3 – Balrol (toplaag)

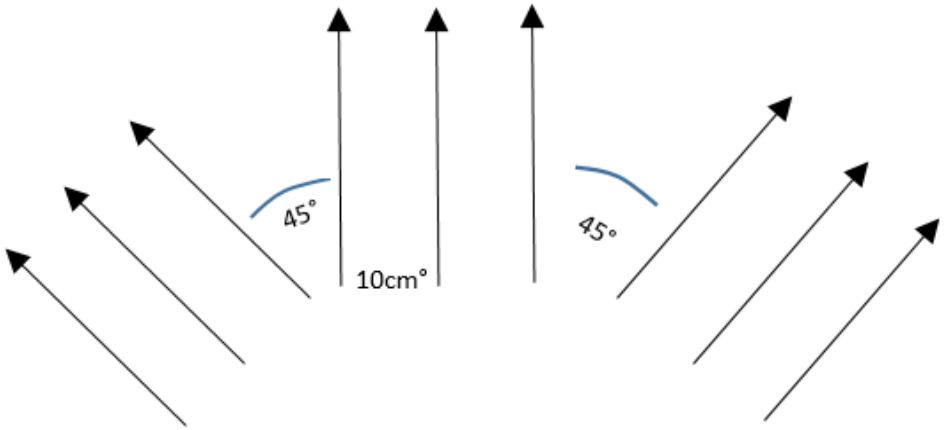

Per meetlocatie is de middelste richting gericht op het tegenoverliggende doel.

Hockey – periodieke keuring

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele toplaag.	Geen afwijking mogelijk.
Kleur	Visueel	CN/C1.3	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	CN/C1.3	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning - wedstrijd (afmeting)	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.2	Conform reglement KNHB.	Conform reglement KNHB.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit het reglement van de KNHB.	Geen afwijking mogelijk.
Conditionele aspecten (obstakels, hekwerk, etc.)	Visueel	Zie document 'Conditionele aspecten – Hockey'	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Veilig conform reglement van de KNHB.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte en breedteraaien. Diagonaal in de hoek gemeten.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	35 meetresultaten.	5 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Laagdikte - infill	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C6.1	6 meetresultaten.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Schok-absorptie	Triple A	N/F1.3 CN/C1.2	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Verticale vervorming	Triple A	N/F2.4	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Energie-restitutie	Triple A	N/F4.4	6 meetresultaten	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balrol – alleen bij (semi-) watervelden	Balrol	EN 12234 Afwijking: Zie figuur 3 onderaan dit document.	6 meetresultaten voor zowel de lengte als de afwijking.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit verticaal – alleen bij (semi-) watervelden	Balstuit	EN 12235	6 meetresultaten. Elk meetresultaat is opgebouwd uit het gemiddelde van 3 metingen.	Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Hoogteligging (toplaag)

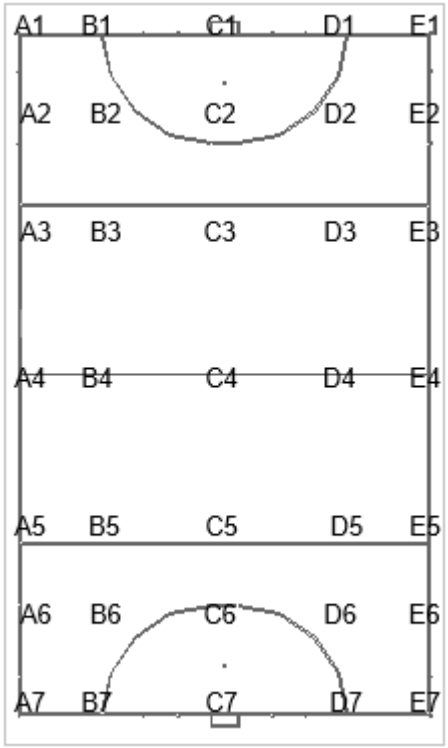

Figuur 2 – Laagdikte (infill), Schokabsorptie (toplaag), verticale vervorming (toplaag), energierestitutie (toplaag), balrol (toplaag), balstuit (toplaag), stroefheid (toplaag)

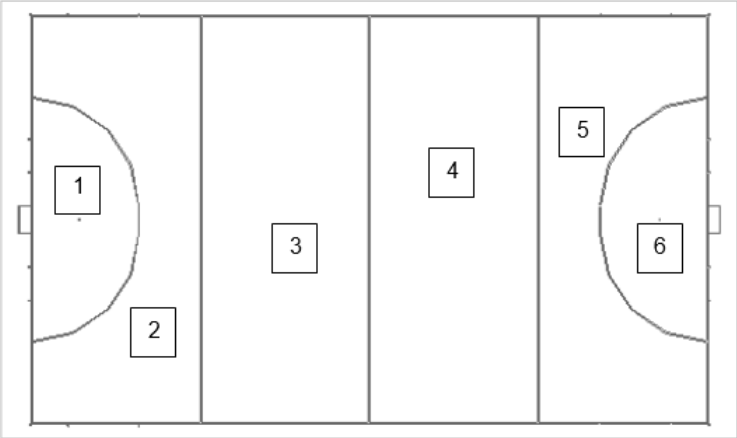

Figuur 3 – Balrol (toplaag)

Per meetlocatie is de middelste richting gericht op het tegenoverliggende doel.

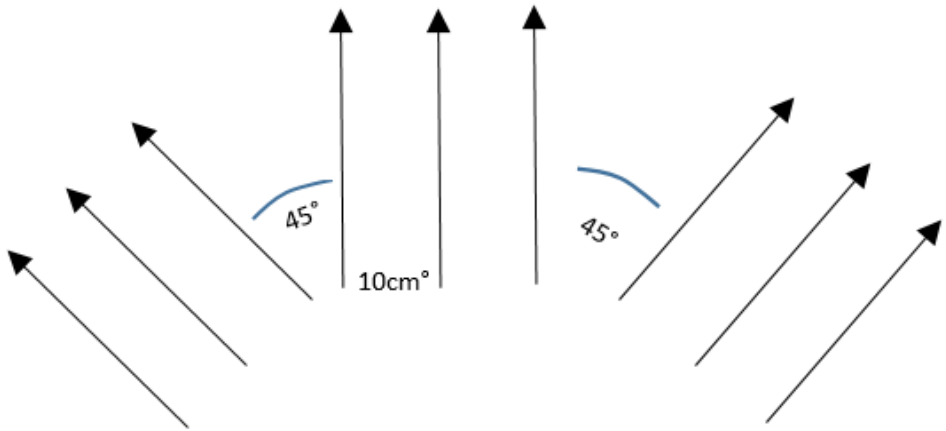

Voetbal

Onderbouw

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele onderbouw wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele onderbouw	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte Textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	12 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Stabiliteit (statisch)	Penetrometer	CN/C4.2	12 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	12 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Fundering

Onderdeel	**Apparaat**	**Werkmethode**	**Minimaal aantal meetresultaten***	**Meetlocatie**	**Criteria beoordeling**	**Procedure bij afwijking**
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte Textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde Rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte- en breedteraaien. In de hoek een diagonale meting. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	12 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie	CN/C5.1	12 meetresultaten.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen

	meetlat en een schop.			Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	waarden uit de betreffende norm.	moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Stabilisatie invul laag

Onderdeel	**Apparaat**	**Werkmethode**	**Minimaal aantal meetresultaten***	**Meetlocatie**	**Criteria beoordeling**	**Procedure bij afwijking**
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele invul laag wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Zandverdeling	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vezels	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte	Gekalibreerde dikteprikker	CN/C6.1	Conform FIFA Manual	Conform FIFA Manual	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	Geen.	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen – alleen bij kunstgras	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak. Niet groter dan 3mm.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning (conditie)	Visueel	Conform reglement KNVB	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning / doelen (afmeting)	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.2	Alle aanwezige belijningen.	Alle aanwezige belijningen.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Conditionele aspecten (obstakels, hekwerk, etc.)	Visueel	Zie document 'Conditionele aspecten – Voetbal'	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Visuele waarneming moet voldoen aan de waarden uit de betreffende reglementen van de KNVB.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	35 meetresultaten.	5 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 2 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte	Gekalibreerde dikteprikker	CN/C6.1	Conform FIFA Manual	Conform FIFA Manual	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Vlakheid		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Schok-absorptie		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Verticale vervorming		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Energie restitutie		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Torsie		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit (verticaal)		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balrol		Conform FIFA Manual			Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Vlakheid (fundering)

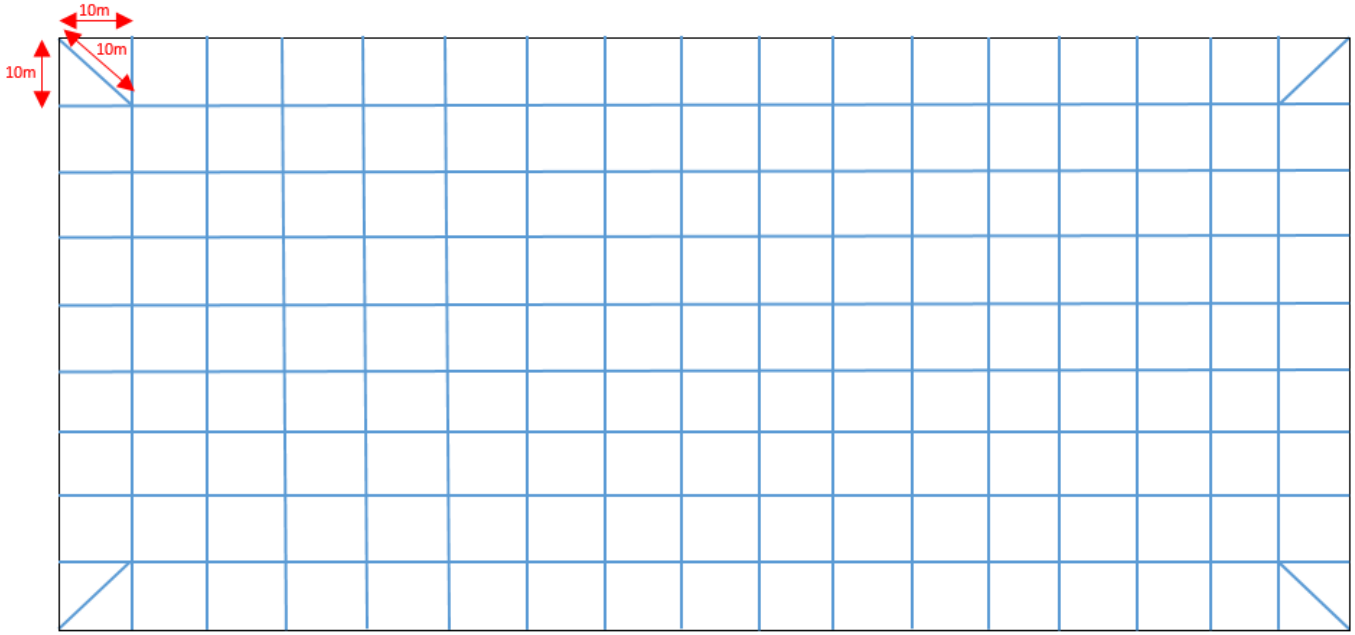

Figuur 2 – Hoogteligging (toplaag)

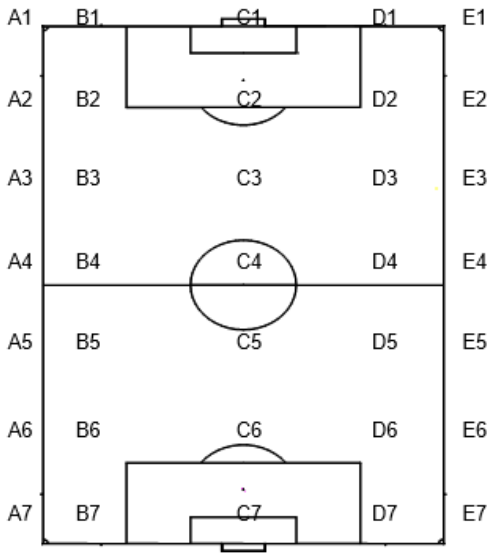
A1 B1 C1 D1 E1
A2 B2 C2 D2 E2
A3 B3 C3 D3 E3
A4 B4 C4 D4 E4
A5 B5 C5 D5 E5
A6 B6 C6 D6 E6
A7 B7 C7 D7 E7

Voetbal – periodieke keuring

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak	Geen afwijking mogelijk.
Vezels	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen – alleen bij kunstgras	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak	Geen afwijking mogelijk.
Belijning (conditie)	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Visuele waarneming moet voldoen aan de waarden uit de betreffende reglementen van de KNVB.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging (optioneel - indien ernstige afwijking zichtbaar)	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	35 meetresultaten.	5 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte	Gekalibreerde dikteprikker	EN 1969 + CN/C6.1	1 meetresultaat per locatie. Minimaal 5 metingen om te komen tot een gemiddeld meetresultaat per locatie.	7 meetlocaties zoals omschreven staat in de norm.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Vlakheid	Gekalibreerde Rei	EN 13036-7	Maximaal om de 10 meter.	Lengte- en breedteraaien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Schok-absorptie	Triple A	N/F1.3	1 meetresultaat per locatie.	7 meetlocaties, zoals omschreven staat in de norm.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Torsie	Torsie	EN 15301	1 meetresultaat per locatie. Minimaal 5 metingen om te komen tot een gemiddeld meetresultaat per locatie.	7 meetlocaties, zoals omschreven staat in de norm.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit (verticaal)	Balstuitapparaat	EN 12235	1 meetresultaat per locatie.	7 meetlocaties, zoals omschreven staat in de norm.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balrol	Balrolapparaat	EN 12234	1 meetresultaat per locatie per windrichting. Indien een betreffende richting niet mogelijk is, bijv. door een hek, vervalt deze richting.	7 meetlocaties, zoals omschreven staat in de norm.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Hoogteligging (toplaag)

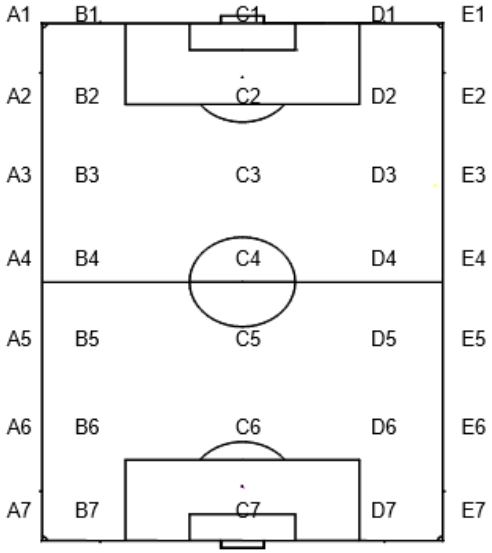

Korfbal

Onderbouw

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele onderbouw wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele onderbouw.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Stabiliteit (statisch)	Penetrometer	CN/C4.2	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Fundering

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele fundering.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 3 meter.	Lengte en breedte raaien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele toplaag.	Geen afwijking mogelijk.
Kleur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen – alleen bij kunstgras	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning - wedstrijd incl. paal/grondpot (afmeting)	Gekalibreerd meetapparaat	Conform reglement KNKV	Alle aanwezige belijningen.	Alle aanwezige belijningen.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Grondpotten	Meetband	Conform reglement KNKV	Hoogte en afstand.	Conform reglement KNKV	Veilig conform reglement van het KNKV.	Geen afwijking mogelijk.
Conditionele aspecten (obstakels, hekwerk, etc.)	Visueel	Zie document 'Conditionele Aspecten – Korfbal'	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Veilig conform reglement van het KNKV.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 3 meter.	Lengte en breedteraaien. Diagonaal in de hoek gemeten.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	15 metingen per veld.	3 lengteraaien en 5 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Laagdikte	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C6.1	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit verticaal	Conform de norm	EN 12235	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Schok-absorptie	Triple A	N/F1.3 CN/C1.2	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Verticale vervorming	Triple A	N/F2.4	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Energie-restitutie	Triple A	N/F4.4	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Als een sportvloerconstructie NIET als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt deze naast bovenstaande onderdelen OOK op onderstaand onderdeel gekeurd. Hiervan is sprake indien de betreffende sportvloerconstructie als pilot wordt gebouwd. Een sportvloerconstructie die WEL als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt dus NIET op onderstaand onderdeel gekeurd.

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Glans (m.b.t. kleur van het veld/belijning)	Glansmeter	ISO 2813	4 meetresultaten per veld (20m bij 40m).	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Hoogteligging (toplaag)

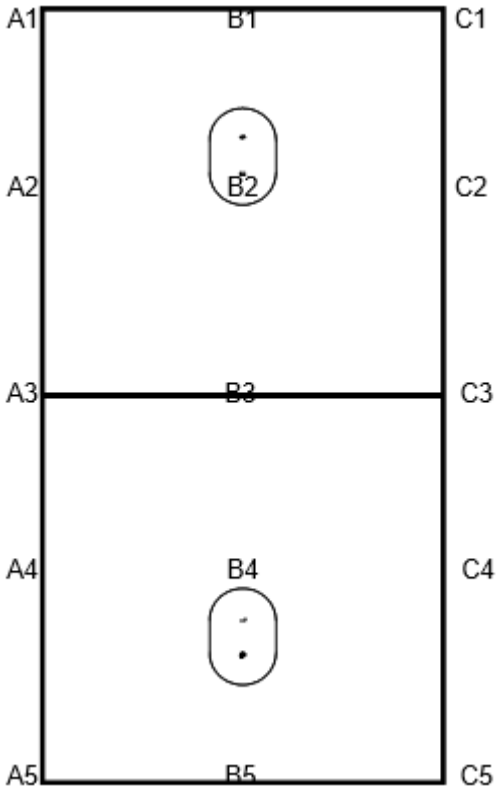

Tennis

Onderbouw

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele onderbouw wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele onderbouw.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Stabiliteit (statisch)	Penetrometer	CN/C4.2	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Fundering

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele fundering wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele fundering.	Geen afwijking mogelijk.
Oppervlakte textuur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vreemde bestanddelen	Visueel	MN/VB1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 3 meter.	Lengte en breedte reien. In de hoek een diagonale meting.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch)	Impulsator	CN/C4.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.
Laagdikte	Rolmaat, referentie meetlat en een schop.	CN/C5.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Op twee meter buiten de onvolkomenheid worden minimaal 5 metingen gedaan, evenredig verdeeld over 360 graden. Waarbij alle individuele metingen moeten voldoen. Als deze individuele metingen voldoen, wordt als meetresultaat het gemiddelde van deze individuele metingen opgenomen in het rapport. Indien één van de individuele metingen niet voldoet, wordt als meetresultaat de oorspronkelijke meting opgenomen in het rapport.

Toplaag

Onderdeel	Apparaat	Werkmethode	Minimaal aantal meetresultaten*	Meetlocatie	Criteria beoordeling	Procedure bij afwijking
Uniformiteit	Visueel Toplaag moet overal hetzelfde.	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	De gehele toplaag wordt bekeken.	Uniformiteit van de gehele toplaag.	Geen afwijking mogelijk.
Kleur	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Vervuiling	Visueel	CN/C1.1	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Naden en hechtingen – alleen bij kunstgras	Visueel	CN/C1.1	Afhankelijk van het aantal naden en hechtingen.	Bij alle naden en hechtingen.	Uniformiteit van het gehele oppervlak.	Geen afwijking mogelijk.
Belijning - wedstrijd (afmeting)	Gekalibreerd meetapparaat	Conform reglement KNLTB	Alle aanwezige belijningen.	Alle aanwezige belijningen.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Netpalen	Meetband	Conform reglement KNLTB	Hoogte en afstand.	Conform reglement KNLTB	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit het betreffende reglement van de KNLTB.	Geen afwijking mogelijk.
Conditionele aspecten (obstakels, hekwerk, etc.)	Visueel	Zie document 'Conditionele aspecten – Tennis'	Betreft een waarneming.	Het gehele oppervlak wordt bekeken.	Veilig conform reglement van de KNLTB.	Geen afwijking mogelijk.
Vlakheid	Gekalibreerde rei	EN 13036-7	Maximaal om de 3 meter.	Lengte en breedte reien. Diagonaal in de hoek gemeten.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de	Geen afwijking mogelijk.

					waarden uit de betreffende norm.	
Hoogteligging	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C2.1	21 metingen per baan.	3 lengteraaien en 7 punten per lengteraai incl. achteruitloop. Zie figuur 1 onderaan dit document.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stabiliteit (dynamisch) – Ongebonden mineralen	Impulsator	CN/C4.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Laagdikte	Gekalibreerd meetapparaat	CN/C6.1	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Als een sportvloerconstructie NIET als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt deze naast bovenstaande onderdelen OOK op onderstaande onderdelen gekeurd. Hiervan is sprake indien de betreffende sportvloerconstructie als pilot wordt gebouwd. Een sportvloerconstructie die WEL als 'Labgoedgekeurd - Eindkeuring' of 'Erkend en gecertificeerd' op de NOC*NSF Sportvloerenlijst staat, wordt dus NIET op onderstaande onderdelen gekeurd.

Onderdeel	**Apparaat**	**Werkmethode**	**Minimaal aantal meetresultaten***	**Meetlocatie**	**Criteria beoordeling**	**Procedure bij afwijking**
Schok-absorptie	Triple A	N/F1.3 CN/C1.2	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Verticale vervorming	Triple A	N/F2.4	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Energie-restitutie	Triple A	N/F4.4	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit verticaal	Conform de norm	EN 12235	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Balstuit onder een hoek	Conform de norm	EN 13865	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Stroefheid	Conform de norm	EN 14837 CN/C1.2	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.
Slagsterkte	Conform de norm	EN 1517	1 baan 4 metingen. Voor elke extra baan in een aaneengesloten blok per baan 2 extra metingen.	De metingen worden verdeeld over het totale oppervlak. Het oppervlak wordt gestratificeerd aselect verdeeld.	Elk afzonderlijk meetresultaat moet voldoen aan de waarden uit de betreffende norm.	Geen afwijking mogelijk.

Figuur 1 – Hoogteligging (toplaag)

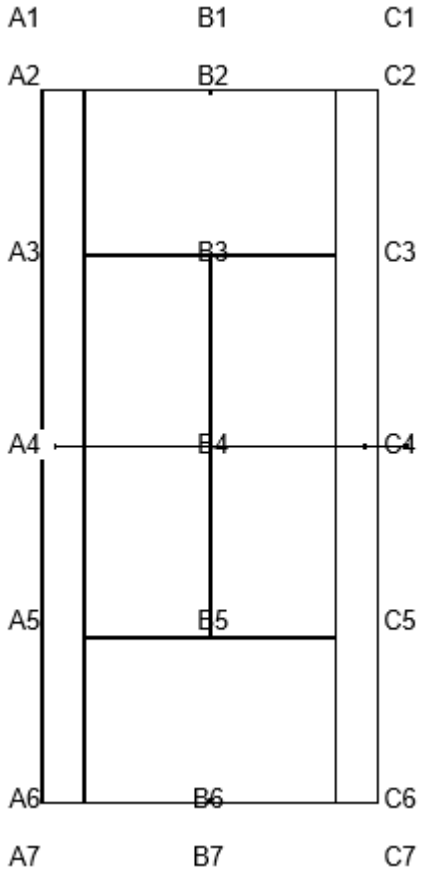

Bijlage 7 – Procedure aanleg sportconstructie - Atletiek

Voor de Atletiekunie is het procedurehandboek een middel om te borgen dat er kwalitatief goede atletiekbanen worden aangelegd, zodat de sporters verantwoord kunnen sporten. Het grondbeginsel is dus de sport. Dat daarbij ook gekeken wordt naar de lange termijn is begrijpelijk. De Atletiekunie heeft (indirect) ook belang bij gezonde verenigingen. Waardoor meteen wordt gekeken naar sportconstructies die over langere periode standhouden. Uitgangspunt is dat de sportconstructie bij nieuwbouw, toplaagvervanging en aanpassing constructie voldoet aan de sport- en materiaaltechnische normen van NOC*NSF en reglementseisen van de Atletiekunie (verder tezamen: 'normen').

Nieuwbouw
Wanneer sprake is van nieuwaanleg is voor een ieder duidelijk. 'Een weiland wordt omgevormd tot sportaccommodatie' waarbij aan alle normen wordt voldaan.

Toplaagvervanging
Op zich is de term ook hier weer goed uitlegbaar. De bestaande toplaag wordt vervangen door dezelfde toplaag. De toplaag en de fundatie zal moeten voldoen aan de normen. In verticale richting zal verder geen wijziging in de constructie plaats vinden. Afhankelijk van de situatie kunnen herstelwerkzaamheden aan de constructie wel noodzakelijk zijn. Beoordeeld zal worden of de fundatie/constructie weer functioneel voldoet aan de normen.

Toplaagvervanging en aanpassing constructie
Kiest een vereniging voor een nieuwe toplaag, welke niet gelijk is aan de oude toplaag. Dan is sprake van een ombouw. In dergelijke gevallen dient de volledige constructie aan de normen te voldoen. Hierbij geldt als kanttekening dat er vooral functioneel wordt beoordeeld. Aangeraden wordt een constructie te kiezen welke reeds genormeerd is. Echter zijn er situaties denkbaar waarbij dit niet kan of gewenst is. In dergelijke gevallen is afwijkend bouwen een mogelijke oplossing.

De insteek zou moeten zijn dat de toplaag en fundatie ten alle tijden voldoet aan de sport- en materiaaltechnische normen. Deze hebben invloed op de speelveiligheid en speeleigenschappen van het sportveld. De constructie dient getoetst te worden op functionele aspecten indien de toplaag wordt vervangen door een toplaag die (veel) sneller water doorlaat dan de oude toplaag. In veel gevallen kan prima als uitgangspunt gehanteerd worden dat als het nu voldoet, zal het straks ook voldoen. Een paar kanttekeningen zijn daar wel bij te zetten. Als de toplaag bijvoorbeeld wordt vervangen door een toplaag die veel sneller het water doorlaat, dienen de onderliggende lagen hier uiteraard ook op berekent te zijn. Echter of dit nu wordt bereikt met een genormeerd product, de natuurlijke grondslag, of de reeds aanwezige materialen is van ondergeschikt belang.

Door het risico van de aanleg van de sportconstructie bij opdrachtgever en aannemer te leggen ontstaat ruimte voor innovatie. Uiteraard ligt de keuze en verantwoording van één en ander bij de eigenaar van de sportvelden, maar kan een sportbond of adviseur een vereniging wel wijzen op de risico's die de gemaakte keuze tot gevolg heeft.

Keuze afwijkende constructie

Wanneer aannemer/opdrachtgever niet volgens norm kan of wil bouwen is een bouwplan nodig waar een risico analyse op wordt uitgevoerd door de Atletiekunie. Bij zowel een positieve als negatieve risico analyse liggen alle risico's ten aanzien van de afwijkende constructie bij de opdrachtgever. Atletiekunie is nimmer verantwoordelijk indien realiteit afwijkt van verwachting.

Indien het aannemelijk is dat er zich problemen gaan voordoen, zal een negatief advies gegeven worden. Deze is niet bindend. De opdrachtgever kan alsnog besluiten verder te bouwen. Bij een negatieve risico analyse behoud de Atletiekunie zich het recht een jaarlijkse keuring op de geldende normen door een NOC*NSF erkende keuringsinstantie te verplichten. Wanneer de constructie de keuring van een NOC*NSF erkende keuringsinstantie niet haalt, wordt het certificaat ingetrokken.

Classificatie systeem

In Nederland wordt bij aanleg van atletiekbanen getoetst aan de aanlegnorm. Uitgangspunt is dat er een atletiekbaan ligt dat voldoet aan topsport niveau wat betreft sporttechnische eigenschappen en wedstrijdreglement. Na verloop van tijd zijn reparaties nodig aan de toplaag. Denk hierbij aan het hercoaten van de toplaag of opnieuw aanbrengen van de belijning. Sporttechnische eigenschappen en afmetingen kunnen afwijken. Dergelijke ingrepen hebben direct invloed op de sport. De atletiekvereniging kan de grip verliezen op de kwaliteit van de baan dat voor het niveau van haar sporters wenselijk is. De Atletiekunie weet niet of de banen voldoen aan de eisen die gesteld wordt voor de wedstrijden en toernooien. Het is noodzaak de baan opnieuw te controleren op de geldende sporttechnische- eigenschappen en wedstrijdreglement.

Categorisering atletiekbaan;

Bij nieuwbouw en toplaagvervanging heeft de vereniging de keuze waaraan de accommodatie moet voldoen om wedstrijden en toernooien te organiseren dat past bij de identiteit van de vereniging.

Atletiek Klasse-A**

Atletiekbanen die bedoeld zijn voor wedstrijden en toernooien voor professionals voldoen aan de eisen van de IAAF. Optimale sporttechnische eisen en wedstrijdreglementen staan voorop. De baan dient tijdens de hele levensduur te voldoen. Bij een tussentijdse reparatie die de sporttechnische eigenschappen kunnen beïnvloeden wordt opnieuw getoetst aan deze eisen. Wanneer na reparatie de baan niet voldoet maar wel aan Atletiek Klasse-B wordt de status van de accommodatie hierop aangepast.

Atletiek Klasse-B*

Atletiekbanen die bedoeld zijn voor wedstrijden en toernooien voor de amateursport voldoen aan het wedstrijdreglement van de Atletiekunie. Er is een ruimere marge op sporttechnische eigenschappen t.o.v. Atletiek Klasse-A waarbij de kwaliteit en veiligheid van het sporten niet in gevaar komt. Bij een tussentijdse reparatie die de sporttechnische eigenschappen kunnen beïnvloeden wordt opnieuw getoetst aan deze eisen. Wanneer na reparatie de baan niet voldoet aan Atletiek Klasse-B maar wel aan Atletiek Training wordt de status van de accommodatie hierop aangepast.

Omschrijving tussentijdse reparatie

- Alle aanpassingen aan de sporttechnische en wedstrijd reglementaire waarden & eisen vallen onder de noemer renovatie. Dit geldt ook voor aanpassingen per onderdeel op de accommodatie. Na een renovatie moet de atletiekbaan en de onderdelen aan Klasse-A** of Klasse-B* normen en wedstrijd reglementaire eisen voldoen.

Bijlage 8 – Definities

In dit Procedurehandboek worden de volgende definities gehanteerd.

CEN:
CEN (Frans: Comité Européen de Normalisation, Engels: European Committee for Standardization) is een standaardiseringsorganisatie opgericht in 1961 door de nationale standaardiseringscomités in de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Vrijhandels Associatie. De normen van het CEN staan bekend als Europese Norm (EN).

CEN/TC 217 "Surfaces for sports areas":
Werkgroep voor sportoppervlakken behorend bij CEN.

College van Deskundigen:
Het College van Deskundigen wordt benoemd door het bestuur van NOC*NSF en bestaat uit vertegenwoordigers van de bij certificatie van sportvloeren en sportaccommodaties betrokken (belangen) organisaties en adviseert NOC*NSF over het certificatiesysteem en -eisen. Een korte beschrijving van de taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en samenstelling van het College van Deskundigen is bijgevoegd als Bijlage 2.

IEC:
International Electrotechnical Commission. Uitgever van normen, met name op het gebied van elektrotechniek en elektronica

ISO:
Internationale organisatie voor standaardisatie.

Keuringsinstituut:
Instituut dat praktijkkeuringen uitvoert van sportvloeren en sportaccommodaties.

NEN:
Is de afkorting van Nederlandse Norm en tevens sinds 8 mei 2000 de naam van het nauwe samenwerkingsverband van het Nederlands Normalisatie-instituut en de Stichting NEC (gespecialiseerd in de normalisatie van elektrotechniek en ICT).

NEN-EN:
Europese Normen van het CEN, welke worden gehanteerd door het NEN.

NEN-EN-ISO/IEC:
Betreft verschillende NEN-normen.

NEN-Normcommissie:
Deze commissie is ingesteld door NEN en bestaat uit vertegenwoordigers van organisaties die deskundigheid hebben over en belang hebben bij de ontwikkeling van kwalitatief goede sportvloeren en sportaccommodaties.

NOC*NSF:
De vereniging Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie.

NOC*NSF erkenning:
Test- en/of keuringsinstituten krijgen dit "keurmerk" (op basis van een overeenkomst die zij aangaan met NOC*NSF) als zij een accreditatie hebben ontvangen van de RvA. Deze accreditatie wordt afgegeven door de RvA als het betreffende instituut test en keurt conform de NOC*NSF-normen en processen zoals beschreven in dit Procedurehandboek.

NOC*NSF-norm(en):
Dit zijn privaatrechtelijke normen, ofwel afspraken tussen belanghebbende partijen over de minimale eisen/normen waaraan sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland dienen te voldoen, teneinde voor een NOC*NSF/sportbond certificaat in aanmerking te kunnen komen.
In een norm wordt de gewenste kwaliteit en prestaties van sportvloeren en sportaccommodaties vastgelegd. Bij deze normen zijn sportfunctionaliteit, veiligheid en duurzaamheid de belangrijkste aspecten. NOC*NSF en de sportbonden zijn betrokken bij deze normering via de werkgroepstructuur en sturen hiermee de kwaliteit van sportvloeren en de sportaccommodaties en de ontwikkeling van de totale georganiseerde sport. De normen zijn te onderscheiden in:
a) sporttechnische normen, die aangeven welke prestaties een sportvloer of sportaccommodatie moet leveren om sportgebruik mogelijk te maken; en
b) materiaaltechnische normen, die de kwaliteit van de materialen omschrijven die worden gebruikt bij het maken van een sportvloer of sportaccommodatie (de sporttechnische norm).

NOC*NSF-normcommissie:
De NOC*NSF-Normcommissie voert de besluitvorming voor het vaststellen van nieuwe en herziende NOC*NSF-Normen of het verwijderen van verouderde NOC*NSF-Normen op basis van adviezen en werkzaamheden van de inhoudelijke werkgroepen. De taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en samenstelling van de NOC*NSF-normcommissie zijn nader beschreven in Bijlage 1.

NOC*NSF/sportbond certificaat:
Een NOC*NSF/sportbond certificaat is een keurmerk, waaruit blijkt dat test- en/of keuringsinstituut met NOC*NSF Erkenning heeft vastgesteld dat de betreffende sportvloer of sportaccommodatie voldoet aan de NOC*NSF-Normen.

Programma van Eisen:
Het programma van eisen is een geschreven verzameling van eisen en wensen ten aanzien van een gewenste sportvloer of sportaccommodaties.

RvA:
Raad van Accreditatie, ingesteld door de Nederlandse overheid (informatie vinden op www.rva.nl).

Testinstituut:
Instituut dat laboratoriumtesten en keuringen uitvoert van sportvloeren en sportaccommodaties.

VSG:
Vereniging Sport en Gemeenten, zie www.sportengemeenten.nl.